

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

PEOPLES VOICE, the only Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lithuanian Press Assn., P. O. Sta. C, Box 1013, Toronto 8, Ont., Canada.
Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 881

PENKTADIENIS, RUPIŲ ČIO (AUGUST) 27, 1948, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XVII

Tūkstančiai šeimynų, negalėdami gauti butų, gyvena treileriuose. Vien Toronte yra kelios treilerių kolonijos. Bet ir treileriai nėra liusiai nuo būdų. Jiems sunku rasti vietą, ši kolonija gavo įsakymą išsikelti, bet neturi vietos.

Sako Vakarai ir Tarybų Sąjunga Susitarė Pamatiniais Klausimais

PAKĖLĖ ALGAS 8 CENTUS Į VALANDĄ

TORONTO. — Mėsos pakavimo industrijos darbininkų unija pranešė, kad pasirašė naują sutartį su Canada Packers Ltd., pagal kurią darbininkų algos pakeliamos 9.6 nuošimčio. Išeina nuo 8 iki 13 centų į valandą.

Canada Packers samdo 5,000 darbininkų visoj Kanadoje.

Be algų pakėlimo, kompanija sutiko aptenkinti darbininkus unijos užtikrinimo, atostogų ir kitais klausimais.

Jungtinės Tautos Išpėja Žydus ir Arabus Palestinoje

LAKE SUCCESS. — Jungtinės Tautos išpėjo žydus ir arabus, kad jie būtų atsargesni su lažymu paliaubų, kurias jie anksčiau priėmė, bet dabar pradėjo laužyti.

Kaip Jungtinių Tautų paskirtas tarpininkas grafas Bernadotas raportavo, tai padėtis Palestinoje darosi sunkiai sukontroliuojama.

Didžiausi susikirtimai įvyko Jeruzalėje. Abi pusės turėjo nuostolių.

Kuomi Jungtinės Tautos baus paliaubų laužytojus, įspėjėjai, tačiau, nepasako.

LONDONAS. — Pranešimai iš Maskvos sako, kad Britanijos, Amerikos ir Francijos pasiuntiniai ilgai kalbėjosi su J. Stalinu, Tarybų Sąjungos premjeru, ir susitarė pamatiniais klausimais reikale Vokietijos.

J. Stalinas nusileidęs ir tokiu būdu išgelbėjęs konferenciją nuo pakrikimo.

Būsią reikalinga turėti daug pasitarimų dėl išsprendimo mažesnių problemų, bet pamatinis susitarimas padės gerą pagrindą tolimesniems pasisiekimams derybose.

Smulkių pranešimų apie susitarimą nėra, bet teigiama, kad susitarta turėti keturių jėgų konferenciją Berlyne, kurioje bus svarstomas pinigų klausimas.

Kiti teigia, kad vakarinės jėgos sutiko ištraukti savo valiutą iš Berlyno, paliekant tik Tarybų Sąjungos valiutą.

Britų, amerikiečių ir francūzų pasiuntiniai tarėsi beveik 5 valandas su Stalinu ir Molotovu. Laikė šio ilgo pasitarimo ir buvę prieita susitarimo pamatiniai klausimai.

Britaniją atstovavo jos ambasadorius Frank Roberts, Ameriką — ambasadorius Walter Bedell Smith, o Franciją — ambasadorius Ynes Chataigneau.

KARINIŲ PASLAPČIŲ NIEKAS NEIŠDAVĖ

WASHINGTON. — Prezidentas Trumanas, smerkdamas raudonbaubius, pareiškė, kad niekas iš amerikiečių neišdavė Tarybų Sąjungos agentams svarbių militarinių paslapčių.

Jis pažymėjo, kad tie tyrinėtojai pažeidžia Teisių Bilių ir civiles laisves.

Tie tyrinėtojai nesužinojo nieko, ko FBI dar nežino.

Francijos Valdžia Turi Daug Sunkumų

PARYŽIUS. — Taip vadinama nekomunistinė unijų federacija, priskaitanti 2,500,000 narių, pareiškė, kad ji nebelaiskys Marie valdžios. Priežastis, valdžia ryžtasi panaikinti maisto kainų kontrolę.

Pranešimai iš Francūzų Indo-Kinijos sako, kad francūzų jėgos, kurių tenai rėdasi virš 100,000 turės naštis lauk. Vietos gyventojai vietnamiečiai, kovoja už nepriklausomybę, laimį prieš francūzų jėgas visur.

Vedimas karo tenai francūzams kainuoja \$60,000,000 į metus.

CCF Konvencija Griežtai Pasmerkė Franko Valdžią

WINNIPEG. — Cooperative Commonwealth Federacijos konvencija čia priėmė rezoliuciją, kuri smerkia generolo Franko valdžią Ispanijoje kaip antidemokratinę, ir reikalauja, kad Kanados valdžia nutrauktų diplomatinis ryšius su Franko valdžia ir naudotų ekonomines sankcijas.

McGill universiteto profesorius Frank R. Scott, rezoliucijos iniciatorius, pareiškė, kad generolo Franko valdžia yra biaueraus fašizmo valdžia, kurią turi pasmerkti visi socialistai.

Tiktai vienas delegatas, Omer Chartrand, iš Montrealo, buvo priešingas rezoliucijai. Girdi, toks atšinėsimas linkui Franko valdžios pakens CCF augimui tarp francūzų, nes francūzai esą karšti katalikai. Didžiama delegatų, tačiau, buvo tos nuomonės, kad pataikavimas katalikams niekur nenuves.

Kairysis sparnas laimėjo ir kituose klausimuose, ypač nacionalizacijos klausimu.

Konvencija pasisakė už išsileidimą Kanadon margarino. Farmų delegatai iš pradžių buvo priešingi, bet pasikui buvo perkaibėti.

Be to, delegatai ragino padidinti sviesto gamybą, duoti subsidijas, kad sviestas būtų nupigintas. Jeigu sviesto neužtenka, rezoliucija sako, valdžia turi importuoti iš Naujosios Zelandijos.

IMASI DIDELIO DARBO KOMUNISTŲ APGYNIMUI

NEW YORK. — Civilių Laisvių Kongresas įsipareigojo apginti Jungtinių Valstijų komunistų vadus, kuriuos apkaltino suokalbyje nuversti valdžią.

Kongresas sako, kad gynimas komunistų vadų reiškia gynimą šalies konstitucijos. Šiam tikslui Kongresas pasiryžo sukelti \$250,000.

Kongresas nurodo, kad bus paimti geriausi šalies advokatai. Be to, bus panaudotas radijas ir spauda informavimui visuomenės, kad ji žinotų, kame glūdi paslėptas šuo.

Albertos premjeras E. C. Manning, kurio partija vėl laimėjo rinkimus. Iš 57 vietų, socialkreditoriai gavo 50.

CCF KONVENCIJA UŽ BANKŲ NACIONALIZACIJĄ

WINNIPEG. — CCF konvencija dauguma balsų pasisakė už tuojautinę bankų nacionalizaciją, jeigu ji paimtų galią Kanadoje.

Nacionalis komitetas buvo pasiūlęs kontrolę, bet dauguma delegatų, įskaitant keletą iš viršūnių, priėmė rezoliuciją, kuri reikalauja nacionalizacijos.

Rumunija Kaltina Jugoslavų Valdžią

LONDONAS. — Kaip atrodo, tai Tito valdžia tikrai darda į dumblyną.

Rador, oficialė Rumunijos žinių agentūra, kaltina maršalo Tito valdžią už nužudymą generolo Jovanovičiaus, kuris didvyriškai kovojo už Jugoslavijos išlaisvinimą. Jovanovičius buvęs nušautas jam bėgant į Rumuniją.

Tito valdžia pradėjusi gaudyti visus, kurie negieda pagal jo muziką, vedančią jugoslavus klaidingais keliais.

Tito nusigandęs, kucmet pamatęs, kad opozicija jo režimui daug didesnė. Faktas, kad bėgo žmogus, kuris vadovavo jo armijos štabui, rodo, kad Tito turi didelę opoziciją.

Pasidairius Po Kanada

Socialkreditoriai Albertoje laimėjo 50 vietų iš 57. Dvi vietas laimėjo socialistai, dvi liberalai ir vieną neprigulmingi. Dvi vietas dar neišspręstos.

Pasirodė, kad Albertos gyventojai daugumoje stovi su socialkreditoriais. Liberalų ir socialistų pastangos patraukti juos savo pusėn nedavė rezultatų.

Kartu buvo ir plebiscitas, kas turi kontroliuoti elektros jėgos įmones, privatinės kompanijos, ar valdžia. Daugiau balsų gavo privatinės kompanijos. Už privatinę kompanijų kontrolę balsavo 108,681 balsuotojas, o už visuomeninę kontrolę — 101,194 balsuotojai.

Civiliai tarnautojai, kurių priskaitoma iki 100,000, įteikė vyriausybei reikalavimą, kad būtų mokami gyvenimo bonai. Bendrai, jie reikalauja mokėti \$46,680,000 į metus.

Jie nori, kad būtų mokama po \$31.50 į mėnesį gyvenimo bonų, kad būtų sulygintos algos su pragyvenimu, kuris pakilo 22.8 punkto nuo 1946 metų rugsėjo mėnesio iki 1948 metų sausio mėnesio.

Prie to, kad būtų mokama po \$7.40 kas mėnesį už kiekvienus penkis punktus po šių metų sausio mėnesio. O kadangi pragyvenimas nuo šių metų sausio mėnesio pakilo daugiau, negu penkiais punktais, tai faktinai jie reikalauja bonų mažiau \$38.90 į mėnesį.

Ką valdžia į tai pasakys, dabar sunku pasakyti.

Gelžkeliai vėl kels kainą už pervežimą prekių. Jie informavo transporto komisierių tarybą, kad pervežimas prekių bus pakeltas 15 procentų nuo rugsėjo 15 dienos. Kiek anksčiau buvo pakeltas 21 procentu.

Gelžkelius seksią sunkvežimiai (trucks). Jie irgi pakelsią kainas.

Čia iš kalno galima pasakyti, jog tas reikš ir prekių pabrangimą.

Toronto miesto kontrolierių taryba pasiuntė federalei valdžiai reikalavimą tuojaus ištirti mėsos pabrangimo priežastis.

Taryba nurodo, kad visa eilė maisto produktų pasidarbė nebeįperkama mažai uždirbantiems žmonėms.

Kad šventa tiesa, nereikia nei kalbėti. Reikia, kad kiekvienas pilietis siųstų valdžiai reikalavimus daryti žygius, kad toks maisto kilimas būtų sulaukytas.

Liberalas parlamento narys Dionne, kuris kiek laiko atsigabeno iš Vokietijos 100 lenkių darbui jo tekstilės

fabrike, kurs randasi St. Georges de Beauce, Kvebeko provincijoje, atrodo, laikė merginas kaip verges, kaip dabar paaiški.

Fabriko administracija laikė savo žinioje ne tik nedarbo apdraugos knygutės, bet ir pasportus.

Unija dabar reikalauja atiduoti mergaitėms tas knygutės ir pasportus, nes iš 100 tik 26 tebėra pas jį, visos kitos išvažinėjo, ypač kai prasidėjo streikas.

Hamiltonė atidarytas Studdebaker korporacijos (Jungtinių Valstijų) skyrius, kuris tikisi iki pabaigos metų duoti 3,500 automobilių. Pirmas automobilis buvo pagamintas praėjusią savaitę.

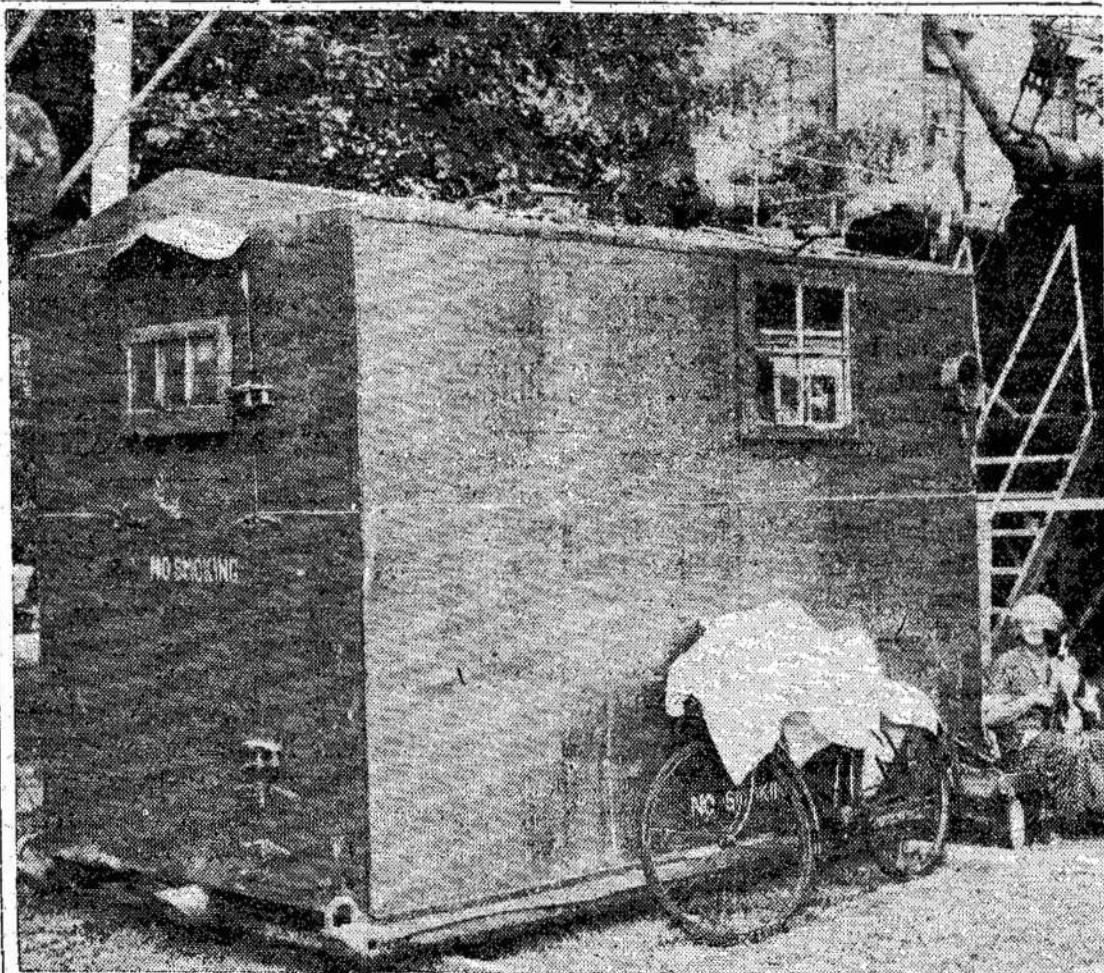
Taigi, ir Hamiltonas turės automobilių fabriką. Pirmiau šiame fabrike buvo gaminamos antiiorlaivinės kanuolės. Korporacija atpirko jį iš valdžios.

J. M. Coldwell, CCF lyderis, reikalauja, kad būtų sukiamas parlamento susirinkimas apdiskusavimui nuolatos kylančio pragyvenimo.

Tim Buck, DPP lyderis, reikalauja, kad būtų sugražintas embargas ant gyvulių išvežimo į Jungtines Valstijas, nes to embargo nuėmimas pakėlė jautienos kainą.

Sakoma, kad James Forrestal, Jungtinių Valstijų apsigynimo sekretorius, kuris lankėsi Kanadoje ir tarėsi su valdžios atstovais, nori, kad Kanada išleistų karo reikalingams ne \$20.00 nuo asmens į metus, o \$100.00, kaip kad yra Jungtinėse Valstijose.

Kanadietis

Šeimyna, išmesta iš armijos barakų, rado prieglaudą šioj lenkių būdoj. Tą šeimą iš-

Ši šeima buvo gavusi įsakymą išsikelti iš buto, kurį ji turi Maltone, netoli Toronto, bet Ottawa sulaikė. Gau-

KAS KAIP REMIA LIAUDIES BALSĄ

Montrealiečiai žymiai padar kartą patvirtino, kaip vieningai jie remia savo laikraštį Liaudies Balsą.

Apart iš montrealiečių gautos gausios paramos, pastaromis dienomis tūlas Liaudies Balso Prietelius iš Jungtinių Valstijų prisiuntė \$100.00 aukų dėl Liaudies Balso.

B. Jarmalinskas, Montreal, užmokėjo prenumeratą

Argentinos lietuviui.

E. Strellis, Montreal, atsinaujindamas prenumeratą, pridavė \$1.00 aukų.

A. Kmieliauskas, Montreal, užrašė Liaudies Balsą savo broliui į Jungtines Valstijas.

A. Petronis ir F. Vaivila, hamiltoniečiai, proga atostogų lankėsi Liaudies Balso raštinėje ir parėmė laikraštį su \$2.00 aukų.

P. Gurklis, Montreal, užsimokėdamas už Verdun Plumbing Co. skelbimą, paaukavo \$1.00.

G. Yuodišius, Seattle, Wash., atsinaujindamas prenumeratą per drg. M. Baltusį, prisiuntė \$1.50 aukų.

K. Radzišauskas, Montreal, atsinaujindamas prenumeratą, pridavė \$2.00 aukų.

J. Lesevičius, Montreal, pridavė naują prenumeratą ir prisiuntė atnaujintų.

Du Kanados lietuviai pastaromis dienomis patys užsirašė Liaudies Balsą.

E. Juraitienė, montrealietė; J. Blazonis, Lowell, Mass.; A. Grinkus, Vancouver, B. C., ir keli kiti draugai gražiai pasidarbavo prenumeratų atnaujinime.

Visiems rėmėjams ir talkininkams už suteikimą paramos, reiškiamo širdingą padėką.

Administracija

LONDON. — Čekoslovakija ir Lenkija susitarė statyti fabrikus lenkų Silezijoje.

M. W. Kellermann
ADVOKATAS

371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

metė Toronto miestas. Kaip ilgai ji turės gyventi šioj būdoj, nežinia, bet dabartiniai vaikai.

Jėga atj vos, dviejų gyje Vilni kijos pave buvo miest tūros smukijos imp dėka, Liet tinės kultūlio amžių sostinė pa azinės Le miestu. Pa signavimu kiui ir švie priskaityt paskutinė. Tik 192 statytas t binė Armi iš ponų L rybų Sąju Josifas St tuvos lia sostinė.

Tėvynė vokiškėji didelę žal liaudies ū jos sostinė čiai sunai centų gyv grojė vi mones, be ir gamyk visos mo tekų, mol talpas.

Vokiški bikai, tail gi į respul išnaikinti tybinis fa pildė. Tar liškųjų taviai su n pakilimu, savo tėvy Tarybų sybė sute lietuvių ta laiką Tar stojo ant

Naujam ir senoji I Per pok niuje atst 130 prar tarpe — lynės kon galanterij vimo, trik jos fabrik bos fabrik lektromot fa" — tai pramonės jo buržua

Prieš p valdžią Vi bedarbių. niaus mie duotas. K pagal savo respublik 5 brolių ž žuazinėje kiai dirbc stambiųjų se. Prie ts atsivėrė Dirbdami

Liaudis Atstato Savo Sostinę

P. KARECKAS

Vilniaus Miesto Tarybos Vykdomojo Komiteto Pirmininkas

Jėga atplėstas nuo Lietuvos, dviejų dešimtmečių bėgyje Vilnius buvo ponų Lenkijos pavergtas. Šie metai buvo miesto pramonės ir kultūros smukimo metais. Lenkijos imperialistų pastangų dėka, Lietuvos liaudies tautinės kultūros lopšys, daugelio amžių buvusi Lietuvos sostinė pavirto eiliniu buržuazinės Lenkijos provincijos miestu. Pagal biudžetinius asignavimus komunaliniam ūkiui ir švietimui Vilnius buvo priskaitytas prie Lenkijos paskutinės juostos.

Tik 1939 metais buvo atstatytas teisingumas. Tarybinė Armija išlaisvino Vilnių iš ponų Lenkijos jungo. Tarybų Sąjunga ir asmeniškai Josifas Stalinas gražino Lietuvos liaudžiai jos senąją sostinę.

Tėvynės karo laikotarpyje vokiškiai okupantai padarė didelę žalą Tarybų Lietuvos liaudies ūkiui ir pirmąjį eilį jos sostinei — Vilniui. Vokiečiai sunaikino apie 40 procentų gyvenamojo ploto, sugriovė visas komunalines įmones, beveik visus fabrikus ir gamyklas. Jie susprogdino visas mokslo įstaigų, bibliotekų, mokyklų, ligoninių patalpas.

Vokiškiai fašistiniai grobikai, taikydami savo smūgį į respublikos širdį, norėjo išnaikinti lietuvių tautą. Piktybinis fašistų noras neišsipildė. Tarybų Sąjungos broliškujų tautų remiami, lietuviai su nematytu istorijoje pakilimu, pradėjo atstatyti savo tėvynę.

Tarybų Sąjungos vyriausybė suteikė didelę paramą lietuvių tautai. Per trumpą laiką Tarybų Lietuva tvirtai stojo ant kojų.

Naujam gyvenimui atgimė ir senoji Lietuvos sostinė.

Per pokarinius metus Vilniuje atstatyta daugiau kaip 130 pramonės įmonių. Jų tarpe — stambus odos-avalynės kombinatas "Tigras", galanterijos kombinatas, siuvimo, trikotažo ir konditerijos fabrikai. Staklių gamybos fabrikas "Zalgiris" ir elektromotorių fabrikas "Elifa" — tai pirmieji naujų pramonės šakų, kurių nežinojo buržuazinė Lietuva.

Prieš paskelbiant tarybų valdžią Vilniuje buvo 30,000 bedarbių. Socialistiniam Vilniaus mieste nedarbas likviduotas. Kiekvienas čia dirba pagal savo specialybę. Visoje respublikoje žinomi Vilniaus 5 brolių žaliųjų vardai. Buržuazinėje Lietuvoje jie sunkiai dirbo už duonos kąsnį stambiųjų žemvaldžių ūkiuose. Prie tarybų valdžios jiems atsivėrė kitas gyvenimas. Dirbdami "Raudonosios

Žvaigždės" fabrike, broliai tapo stachanovininkais. Jie jau įvykdė savo penkmetinius planus. Kiekvienas jų uždirba per mėnesį ne mažiau 2,000 rublių.

Pakitėjo ir darbo žmonių buities sąlygos. Per šiuos metus mieste atstatyta 160,000 kv. metrų gyvenamojo ploto. Iš pogrindžių ir bakūzių darbininkai persikėlė į naujus namus. Panaikinus kortelių sistemą ir įvykdžius pinigų reformą, žymiai pagerėjo sostinės darbo žmonių materialė būklė.

Tarybų valdžia rodo didžiausią rūpestį sostinės darbo žmonių sveikata. Visų gydymo įstaigų atstatymas buvo atliekamas pirmoje eilėje. Dabar 57 miesto sveikatos įstaigos teikia nemokamą pagalbą gyventojams.

Greita sostinės liaudies ūkio vystymosi, vystosi ir kultūros statyba.

Išteigta Lietuvos TSR Mokslų Akademijs, turinti 11 mokslinių tyrimo institutų. Moksliniai darbuotojai savo veiklą tampriai suriša su liaudies ūkiu. Išnaudodami neribotus galimybes tyrimo darbui atlikti, jie sekmingai dirba tėvynės ir liaudies gerovei pakelti.

Smetoninėje Lietuvoje buvo tik viena aukštoji mokykla ir nežymus skaičius pradinėjų ir vidurinių mokyklų. Dabar universitete, pedagoginiame, dailės ir juridiniame institutuose mokosi šimtai mergaičių ir jaunuolių. 10 viduriniuose technikinėse mokyklose, gimnazijose, fabrikinio-gamyklinio apmokymo ir pradinėse mokyklose mokosi šeimintys tūkstančių darbo žmonių vaikų.

Vilnius tapo tikrąja Tarybų Lietuvos respublikos sostine. Jis pavirto pažangiosios socialistinės pramonės ir kultūros miestu.

TSR Sąjungos vyriausybė ir asmeniškai Josifas Stalinas teikia didelį dėmesį Vilniaus atstatymo ir išvystymo reikalui. 1948 metų kovo 20 d. sostinės gyvenime įvyko didelis įvykis. TSR Sąjungos Ministrų Taryba priėmė nutarimą dėl tolesnių priemonių Lietuvos sostinei atkurti ir išvystyti. Šis nutarimas nustato miesto vystymosi gaires per artimiausius metus.

Lietuvos liaudies mokytojų ir bičiulio didžiojo Stalino pasirašyta nutarimą Vilniaus darbo žmonės ir visa Lietuvos liaudis sutiko su dideliu džiaugsmu ir įkvėpimu. Respublikos darbo žmonės skaitlinguose mitinguose, atsakydami į stalininį rūpinimąsi lietuvių liaudimi, pareiškė norą atktingai daly-

vauti sostinės atkūrimė.

— Vilniaus atkūrimas — visos lietuvių liaudies reikalas! — vieninai pareiškė Kauno "Metalo" gamyklos darbininkai. Patrijotinis šūkis rado karštą paramą visoje respublikoje. Tūkstančiai Lietuvos darbo žmonių nutarė padėti miesto atkūrimams.

Vilniečiai pasižadėjo atidirbti miesto statybose nemažiau kaip po 50 valandų kiekvienas.

Per trumpą laiką gyventojai jau atidirbo daugiau kaip 1 milijoną valandų. Pasodinta daugiau kaip 4 tūkstančiai medžių, 28 tūkstančiai jaunų eglaičių, 19 tūkstančių dekoratyvinių krūmų, 717 tūkstančiai kv. metrų gazonų. Nuvalytos griuvėsiai

krūvos, kurių vietoje jau statomi nauji pastatai.

Prie Neries pakrantės nuvalymo dirba Lietuvos TSR Mokslų Akademijos institutų kolektyvai. Vakaraus čia galima matyti dirbant žilaplaukį mokslininką ir bibliotekininkę, jauną aspirantę ir laborantę. Visi Mokslų Akademijos kolektyvo nariai jau atidirbo po 20 valandų.

Didžiausioje mieste, Tarybų aikštėje, pavasaryje buvo pradėtas 40-50 metų medžių sodinimas. Bandymas puikiai pasisekė. Jis buvo pasiūlytas iš maskviečių, kurie jau ne pirmus metus sekmingai persodina medžius.

Gelžkeliečiai tvarko aikštę prie stoties. Sostinės Lenino rajono darbo žmonės tvarko Jaunimo ir Puškino sodus. Kelius tūkstančius valandų atidirbo Vilniaus universiteto dėstytojai ir studentai. Kauno gamykla "Metalas", įsijungusi į visos liaudies statybą, pristato miestui liejinius. Kiekvienas metalininkas įsipareigojo ati-

dirbti po 8 valandas laisvu nuo pagrindinio darbo laiku sostinės užsakymus atlikti.

Statyboje dirba ne tik miesto darbo žmonės. Neseniai čia atvyko ir šimtai Vilniaus apskrities valstiečių. Nemenčinos ir Rešeskės valsčių valstiečiai padeda atstatyti gyvenamuosius namus Subačiaus ir Gedimino gatv. Rešeskės valsčiaus Ingonių kaimo valstiečiai padėjo atstatyti vokiečių susprogdintą gimnazijos patalpas.

— Praeis kiek laiko, — sako duonos augintojas Stanislavas Masimovičius, — ir gal būt, šioje gimnazijoje, kurią aš padėdu atstatyti, ateis mokyti ir mano vaikai, kurie dabar lanko apylinkės mokyklą. O tuo laiku mūsų Vilnius taps puikiausiu miestu.

Sąžiningai, su meile dirba lietuviai, atkurdami savo sostinę. Kaip ir S. Maksimovičius, jie mato Vilniaus ateitį. Jie mato miestą puikiu ir žydinčiu; daug kartų gražesniu, negu jis buvo anksčiau.

Kelias į Kolektyvinį Ūkį

A. DRAUGELIS

Valstietis Antanas Vipasis metų žiemą aplankė savo gimines, gyvenančius Šiaulių apskrityje ir dirbančius kolektyviniame ūkyje "Pirmyn". Sugrįžęs namo, jis dar 17 valstiečių šeimų tapo pirmieji kolektyvinio ūkio nariai.

— Ilgus metus aš buvau kumečiu grafo Komarovskio dvare, — pasakojo savo tėvynainiams Vipasis. — Daug svajojau, kaip išgyti nuosavą žemės sklypą ir nebepriskausyti didžiažemio malonei. Tik susikūrus tarybų valdžiai mano noras išsipildė — aš gavau žemės. Pirmą kartą mano gyvenime viskas, ką tik išauginau savo žemėje, buvo mano. Aš labai džiaugiasi savo laime. Kada Lietuvoje susikūrė pirmieji kolektyviniai ūkiai, aš ilgai negalėjau suprasti, ką gali duoti valstiečiui kolektyvinis ūkis. Dabar aš pats, savo akimis pamaciau. Ir galiu pasakyti: gyvenimas kolektyviniame ūkyje "Pirmyn" daug geresnis, negu mūsų individualių valstiečių. Kiekvienas valstietis žino, kiek sveikatos reikia padėti, kiek prakaito išlieti, kad turėtum duonos. O kolektyviniuose ūkiuose darba palengvina mašinos. Bendrai, visu kolektyvu jie stato naujų namų, malūnų. Rengias pastatyti elektrinę. Ir ištikrųjų, ar darbas ne vyksta sparčiau, jei sutartinė artelė arija, sėja, ar nuvalo derlių?

Antano Vipo kaimynai vis dažniau grįžo prie kalbų apie kolektyvinį ūkį. Apgalvoję ir apsvarstę iki mažiau sių

smulkmenų, jie nutarė organizuoti ir pas savę kolektyvinį ūkį. Antanas Vipasis, Lioginas ir Juozas Ragėnai, Stasys Kazlauskas ir Ksaverija Maslauskienė ir dar 17 valstiečių šeimų tapo pirmieji kolektyvinio ūkio nariai.

Tarybų valdžiai padedant kolektyvinis ūkis, pavadintas tokiu pat "Pergalės" vardu, kaip ir pirmasis Kėdainių apskrities kolektyvinis ūkis, per trumpą laiką tvirtai stojo ant kojų. Kolektyvinio ūkio valstiečiai laiko savo asmeniniam naudojimuisi po 1-2 karves, kelias kiaules, turėdami avių, paukščių. Be to, ūkyje suorganizuotos stambios visuomeninės gyvulininkystės fermos: pienininkystės, kiaulininkystės ir avininkystės. Visi pagrindiniai žemės darbai atliekami Rokiškio mašinų-tractorių stoties traktoriais. Kolektyvinio ūkio valstiečiai gavo galimumą pasistatyti naujus namus. Naujos gyvenvietės centre — kolektyvinio ūkio valdybos namai ir klubo pastatai. Nuo čia į vieną ir į kitą pusę eis gatvės, pagal kurias išsidėstys žemės ūkio artelės narių namai. Prie vienos gatvės bus pastatyta pradžios mokykla. Taip pat numatyta vieta kitiems pastatams — sporto aikštei, krautuvei ir ambulatorijai. Šis planas jau sekmingai įgyvendinamas. Jau pastatyti 5 gyvenamieji namai, artelės valdybos namai, didelis tvirtas visuomeniniam gyvuliams ir svirnas grūdams supilti. Kolektyvinio ūkio

valstiečiai, pirmųjų pasisekimų įkvėpti, užsibrėžia dar didesnius planus ateičiai. Tas, apie ką anksčiau nebuvo galima net svajoti, tapo tikrovė.

Ryšium su dideliais kolektyvinio ūkio laimėjimais, tūkstančiai valstiečių siekia stoti į kolektyvinius ūkius. Platų mastą kolektyvinių ūkių organizavimas yra įgavęs Šiaulių ir Joniškio apskrityse. Šiaulių apskrityje jau yra susikūre 25 žemės ūkio artelės. Joniškio ir Jurbarko apskrityse ištisų kaimų valstiečiai stoja į kolektyvinius ūkius.

Jauniems kolektyviniams ūkiams didelę pagalbą teikia miesto žmonės. Darbininkai padeda kolektyvinių ūkių valstiečiams laiku atsiremontuoti inventorių, siunčia jiems sunkvežimius ir organizuoja kolektyviniuose ūkiuose bibliotekas-skaityklas. Vilniaus Valstybinis universitetas, kuris šefuoja Kaišėdorių apskrities kolektyvinius ūkius, pasiuntė savo delegaciją į Baltarusijos kolektyvinius ūkius susipažinti su darbo tvarka ir organizacija, kad jų patyrimą galėtų pateikti savo šefuojamiems kolektyviniams ūkiams. Didelį organizacinį darbą atlieka Lietuvos Žemės ūkio Akademijs. Grupė mokslininkų ir mokslo darbuotojų agrotechnikos ir darbo organizacijos temomis. Stiprus ryšys užsimezgė tarp kolektyvinių ūkių ir žemės ūkio mokslinio tyrimo stočių. Kai kurios stotys pasiėmė šefuojančius (Pabaiga ant 4 pusl.)

Liaudies Balsas

VIENTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS
ISEINA SYKI Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto, 3, Ontario, Canada.
ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: Waverley 0592

VIENA KALBA, O KITAIP DARO

Daugelis liberalų savo kalbose yra dideli liberalai ir išminčiai. Jie daug kartų sakė ir sako, kad pašalinimas socialės nelygybės, praplėtimas demokratijos, apdraudimas nuo nedarbo ir ligų yra pamatiniai dalykai, kurių neįgyvendinimas nebus galima sulaukti žmonių nepasitenkinimo apgimę ir krypimą prie komunistų. Tačiau kai reikia nors vieną žingsnį padaryti ta kryptimi, nei vieno tų liberalų nėra.

Šiandien pelnagrobiai pasileido į lenktynes, kuris daugiau prisiplės. Jie kelia kainas beveik kas savaitę. Žmonių gyvenimas sunkėja. Tuo tarpu iš valdžios ir jos garbintojų nėra jokio žygio. Žmonės pyksta, bruzda, o jie leidžia dalykams eiti savo keliu. O jeigu kas išsireiškia už bent kokią kontrolę, tai tie patys liberalai pradeda rėkti, kad tai bus neliberališka. Girdi, bus diktatūra.

Pelnagrobis šiandien galima lyginti su laukiniu arkliu. Juos reikia pažaboti ir laikyti ant pavadžio. Jie nežino rubežių, jiems nebėra lubų. Pelnagrobys šiandien "moderniškas."

Reikia atminti, kad aukštos kainos dar ne viskas. Dar ne viskas, kad mažai uždirbančio darbininko šeima kenčia nedatekliu. Kada žmonės negali įpirkti prekių, greitai užsipildo krautuvės ir pradeda atleidinėti darbininkus. O nedirbas žmogus ir pirkti negali.

Mes turime apdraudą nuo nedarbo, bet su \$12.00 į savaitę žmogus negali pats pragyventi. O kur dar šeima? Kita, ta apdrauda irgi nėra amžina. Išėjus atatinamą sumą, ji bus nutraukta.

Jeigu valdžia leis gyvenimui eiti tokiu keliu, kaip dabar, krizis nebus naujiena. Vėl šimtai tūkstančių turės mirti iš katilų, o fabriakai stovės uždaryti, nežiūrnt to, kad žmonėms visko reikės.

REIKIA SKAITYTI SU FAKTAIS

Mes jau esame minėję, kad blaivai protaujantis žmogus šiandien turi pripažinti, jog komunizmas yra reiškinys, kurio negalima ignoruoti. Tikro demokrato užduotis yra siekti susitarimo ir kooperacijos. Nusistatymas, jog kapitalizmas ir komunizmas negali būti viename pasaulyje veda prie katastrofos. Šiomis dienomis tą idėją patvirtino žymus mokslininkas.

Aną dieną, kalbėdamas Geneva Parke, prie Couchiching ežero, Visuomenės Reikalų Institute, Dr. Goodwin Watson, pagarsėjęs New Yorko psichologijos profesorius, pareiškė: "Jeigu mes negalime išnaikinti komunistus visoje žemėje, o aš nematau, kad mes galime, tai mes ir komunistai turime gyventi kartu."

Jis sako, kad tas reiškinys, jog komunistai turi būti traktuojami kaip lygūs piliečiai, kaip tokie pat žmonės, turį daugelį tokių pat siekių ir idealų. Reikia daryti skirtumą "tikrai tarp jų ir mūsų doktrinų". Kitais žodžiais, kovoti politiniai, o ne asmeniškai diskriminuoti.

Tas pat turi būti ir tarptautine papėde. Yra kvailystė bandyti traktuoti komunistų vadovaujamą valstybę kaip kokias raganas, kurios seniau buvo deginamos ant laužų. Toks atsinešimas tikrai blogins padėtį ir gali privesti prie didesnės katastrofos.

Dr. Watson sako, kad ir sumušus (militariniai) Tarybų Sąjungą, komunizmas nebūtų sunaikintas. Sunaikinimas miestų ir miestelių, skurdą padidintų šimteriopai. O kad tas nepakeltų kapitalizmo, gali būti aišku kiekvienam.

Dr. Watson sako dar, kad kaip Tarybų Sąjungos socialistinė tvarka, taip ir kapitalistinė tvarka yra daug toliau nuo tikros demokratijos, negu kad jos viena nuo kitos. Kitais žodžiais sakant, amerikine kapitalistinė tvarka yra arčiau taip vadinamos komunistinės diktatūros, negu tikros demokratijos. Jeigu vanoti kita, tai reikia pačiam būti švariui.

Valstybininkams reikia įsigilinti į pasaulio istoriją, pažinti tas socialės jėgas, kurios suka istorijos ratą. Kitaip, jie pražudys pasaulį.

KAS NAUJO PASAULYJE

Kodėl nėra tarptautinio sugyvenimo, puikiausiai parodo Dunojaus kontrolės konferencija, kuri tik ką užsitarė.

Amerikiečiai, britai ir francūzai, kurių šalys visai nesirubežiuoja su Dunojaus upe, pareiškė, kad jie nepripažins konferencijos tarimų, kadangi ji pavedė upės kontrolę toms šalims, kurios susisiekiu su ta upe. Amerikiečiai, britai ir francūzai norėjo, kad ir jie galėtų dalyvauti toje kontrolėje.

Navigaciją Dunojaus upe kontroliuos septynios šalys, kurios susisiekiu su Dunojom. Kitoms šalims bus leista naudotis upe pagal susitarimą. Durų neuždaro niekam. Į kontrolę bus priimtos ir Austrija su Vokietija, kada bus pasirašytos taikos sutartys su tomis šalimis.

Amerikiečių ir britų užsispyrimas turėti savo nosį į kišius visur ir sudaro tas kliūtis, dėl kurių šiandien nėra taikaus sugyvenimo.

Jungtinėse Valstijose kilo bausis triukšmas dėl tarybinų mokytojų, kuriuos paviliojo baltagvardiečiai. Kiti tuojuos pradėjo rodyti pirštu ir rėkti, kad Tarybų Sąjungoj turi būti bausis, jeigu tarnautojai nenori grįžti. Tikrumoje, čia visai kitas dalykas.

Viena, keli asmenys iš kelių šimtų tarnautojų dar nėra viskas. Be skiedrų negalima apsieiti. Jeigu nenoras gyventi savo šalyje reikėtų ką, tai kaip tuomet su Britanija? Keli šimtai tūkstančių nori išvažiuoti ir tūkstančiai išvažiuoja. Milijonai važiuotų iš Francijos, Italijos, Vokietijos.

Atsirado ir amerikiečių, kurie apleido Amerikos įtaigas Maskvoje ir apsigyveno tenai.

Tai naturalus dalykas. Visai nelaimė tame, kad reacionieriai nori iš to padaryti skandalą. Jeigu tie mokytojai būtų pasiprašę Amerikos valdžią pasilikti paprastai, kaip būna kitais atsitikimais, būtų jų nepriėmę. Būtų rėkę, kad jie komunistai.

Amerikiečių diplomatai ja nedaro garbės tam kraštui, kurį ji atstovauja.

Nesenai Industane (Indijoje) policija užpuolė musulmonų mitingą ir virš 300 žmonių užmušė.

Tai buvo bausis įvykis, bet didlapiai pažymėjo mažute žinute.

Visai kitaip būtų buvę, jeigu bent vieną demonstrantą būtų pašovę kur nors Lenkijoje ar Čekoslovakijoje.

Laike perversmo Čekoslovakijoje vienam demonstrantui koją užgavo ir tai buvo

didžiausiais antgalviais pranešta visam pasauliui.

Toks tai šiandien pasaulis.

Yra ženklų, kurie rodo, jog amerikiečiai nepasitrauks iš militarinių bazių Newfoundlando ir tuomet, kai tas kraštas prisidės prie Kanados.

Tas bazes amerikiečiai įsigijo laike karo.

Girdi, kanadiečiai neturėsia užtekčiai pinigų jų išlaidkymui. Į metus reikia \$60,000,000.

Ottawoj teigiama, kad Kanada nesispirs ir leis amerikiečiams laikyti tas bazes, nors užsienio reikalų departamentas paneigė gandus, kad kanadiečiai neturėtų pinigų tų bazių išlaidkymui.

Šnipų gaudytojams Jungtinėse Valstijose nelabai sekasi. Prezidentas Trumanas pareiškė, kad jie nieko naujo nesurado, ko dar nežino FBI.

Nežiūrint to, jie nesiliauja. Jie pasiūkaukė apklausinėjimui tris advokatus, kurie tarnavo Rooseveltui administracijoj. Jais yra Abt, Pressman ir Witt.

Pastarieji yra uolūs Progresyvių Partijos šalininkai. Tas tur būt ir išaiskina, kodėl juos apkaltino "raudonu šnipinėjimu".

Prezidentas Trumanas dar kartą pareiškė, kad šnipų gaudymas niekina padorius piliečius ir laužo teisių bilių.

KELIAS Į KOLEKTYVĄ

(Atkelta nuo 3 pusl.)

ti eilę žemės ūkio artelių. Dotnuvos augalų selekcijos stoties moksliniai darbuotojai organizavo Marijos Melnikaitės vardo kolektyviniame ūkyje agrotechnikos raketę. Jie parengė artelei perėjimo prie daugialaukės sėjomainos planą, padėjo įrengti veislinių pasėlių ruožus. Žemės ūkio Ministerija greitai laiku atidaro Verkiuose (Vilniaus apskr.) dvimetę mokyklą ir 6 mėnesių kursus kolektyvinių ūkių pirminkų kvalifikacijai kelti. Šiai mokyklai išskirta dideli plotai žemės ir žemės ūkio mašinų. Čia kolektyvinių ūkių pirminkai bus apmokiami naujiems socialistinės žemdirbystės darbo metodams.

Tarybų Lietuvos kolektyviniuose ūkiuose vyksta derliaus nuėmimo darbai.

— Mūsų laukai niekuomet nematė tokio derliaus, — sako, Antanas Vivas, — iš kiekvieno hektaro tikimės nuimti po 2,3-2,5 tonas grūdų.

Pergalės Dienai

ANTANAS VENCLOVA

Viršum galvos sietytų ugnys žėri,
Po kojų klojas žolės ir žiedai,
Ir nori tu apglėbt pasaulio gėrį,
Kurį kovoj iš naujo atradai.

O, kokia meilė didelė vėl kyla
Širdy, lyg saulėj žvilganti banga,
Kada girdi, kaip skrodžia ryto tylą
Plaktukai, cechuos fabriky žvangą,

Kada, šviesoj žaismingoje apsvaigės,
Vėl kylančias naujas gatves matai,
Ir plazda, virpa baltos vyšnių snaigės,
Ir klojas naujo kaimo pamatai!

O, žeme mylima! Juodi griuvėsiai
Išnyksta, darbo rankų paliesti.
Lyg kupina taurė, tu pražydėsi
Naujos dienos raudonam rytmetui!

Nuplaukia praetin, kaip upės vilnys,
Gaisrai, ir dūmai, purvas apkasų, —
Gyventi keliasi senasis Vilnius
Mirkėjime pavasario šviesų,

Ir žemė didelė aušroj rasotoj,
Garuojanti gaiviu dienos kvapu,
Ir vakar ištrypti derlingi plotai,
Ir margos gėlės tarp šventų kapų.

Gyvuok, Tėvyne, darbui prisikėlus,
Klestėk eilėj laimingųjų kartų!
Te jokia vėtra ar audra pašėlus
Neđrumsčia laimės mūs laisvų tautų!

1947.V.

P

Nežiūnt
kų skers
tuacijoj,
eina ger
do.

Maskv
sitėsė, be
las, o g
diskusij

Kai k
vakarinė
sisakyt
kietijos.

Dar y
rencija

Ablav
tinėse V
nis daly

Tas a
skaityti
panijos.

Reakc
kenkti s
ypatinga
mokrata
Wallace
ja. Pats
nas pa
tuos žm
jus.

Ontar
buvo pl
dona sil
šė su t

Kana
da dau
CCF. Jo
nipege l
Konven
cionaliza
lių, kasy
ir kitų s
Dešini
kad CCF
Kvebeko
francūzų

Tikėsi
dos gyve
kiausiai

Nuo 1
ko paau
tojų. I
12,883,0

Tuo p
ko Kana
kia, prie

Lietuv
je irgi g
Taip v
liepos 3:
508.

Lietuv
daugiau,
Vokietij
Iš vis
dusi 30,
giausia s
seka žyd
vietoje.

Indust
gabeno š
džiasi,
pas juos
tą laiką,
žiau mol

Pastabos

Nežiūrint visų nedraugiškų skersvėjų tarptautinėje situacijoje, tarptautinė padėtis eina geryn. Taip man atrodo.

Maskvos konferencija užsitęsė, bet tai ne blogas ženklas, o geras. Matyti, kad diskusijos nenutrūksta.

Kai kas pranašauja, jog vakarinės jėgos linkusios atsisakyti nuo padalinimo Vokietijos.

Dar yra vilčių, kad konferencija duos gerų rezultatų.

Ablavos, kurios eina Jungtinėse Valstijose, yra vietinis dalykas.

Tas ablavas galima priskaityti prie rinkiminės kampanijos.

Reakcionieriai nori pakentki savo oponentams, o ypatingai pažangesniems demokratams, kurie stovi su Wallace vadovaujama partija. Pats prezidentas Trumanas pakartotinai smerkia tuos žmonių vardo purvintojus.

Ontarijaj ir kitose vietose buvo plačiai naudota "raudona silkė", tik ne ką jie pešė su tuo.

Kanados dešinieji pradeda daugiau baugintis dėl CCF. Jos konvencijoje Winipege laimėjo kairesni.

Konvencija pasisakė už nacionalizavimą bankų, geleželių, kasyklų, mėsos pakavimo ir kitų stambiųjų industrijų.

Dešiniuosius tiesija tik tas, kad CCF bus sunku įsigalėti Kvebeko provincijoje, tarp francūzų.

Tikėsit, ar ne, bet Kanados gyventojų skaičius smarkiausiai paaugo karo metu.

Nuo 1941 metų iki šio laiko paaugo 1,376,000 gyventojų. Dabar Kanadoje yra 12,883,000 gyventojų.

Tuo pat laikotarpiu atvyko Kanadon tik 90,000. Reiškia, priauglis vietinis.

Lietuvių skaičius Kanadoje irgi gražiai paaugo.

Taip vadinamų dipukų iki liepos 31 dienos pribuvo 3,508.

Lietuvių skaičius paaugs daugiau, nes vis atvažiuoja iš Vokietijos.

Iš viso Kanada yra įsileidusi 30,785 dipukus. Daugiausia sudaro lenkai, paskui seka žydai, o lietuviai trečiojoje vietoje.

Industrialistai, kurie atsigabeno šimtais dipukų, skundžiasi, kad mažai pasilieka pas juos, kai atidirba sutartą laiką, ypač tie, kurie mažiau moka.

J. Y.

Dick Scott, 71 metų amžiaus žemėliai. 17,000 žmonių susiformėjęs, vienas iš dalyvių rinko pažiūrėti. Tokios lenktynės, kurios įvyko New Hamberge, Ontarijoj. Lenktynėse dalyvavo arkliais traukiami dviračiai ve-

PC remia (kad užgerinus New Yorko miesto balsuotojus) yra stalinistas.

Thurmondas savo kalboje nuėjo dar toliau. Jis sakė, kad visi trys kandidatai, Wallace, Trumanas ir Dewey, stengiasi tempti Amerikos gyvenimą ant Maskvos kurpalio. Jis sakė, kad socializmas ir "totalitaristinė" valstybė yra visų trijų kandidatų tikslas.

Užteks. Teisingai sakyti, kad reakcija ir tamsa neturi ribų. Kas atrodo tamsiausia, dar gali turėti daug, daug tamsesnį savo brolių. — Vilnis.

Demokratiški Vėjai Diktatoriškose Smegenyse

Straipsnyje "Diktatoriški Vėjai Demokratiškose Smegenyse" kun. J. Prunskis rašo:

"Mes taip išsilgę tyrojo laisvės oro, taip mums miela demokratinės nepriklausomybės saulė, kad nerandame žodžių diktatūrai pasmerkti. Ji mums atsiduoda tironija, mums rodo, kad diktatoriaus akyse žmonės tai tik avinų minia, kurie be savo iniciatyvos, be savo sumanumo, be dvasios klusniai turi eiti, kur juos varo." (Draugas, rugp. 10 d.)

Ar kun. Prunskis tiki tuo, ką jis čionai rašo? Netiki, negali tikėti. Kaip kiekvieno kunigo, taip kun. Prunskio smegenys yra diktatoriškos. Jeigu jis turėtų demokratiškas smegenis, tai nebūtų kunigu.

Paimkime katalikų bažnyčios santvarką. Ar toje visoje santvarkoje yra nors kristelės demokratiškumo? Nėra jokio. Niekas nerenka nei vyskupų, nei kunigų. Niekas neklausia parapijonų, kokio jie kunigo nori, kokį jie priimtų. Vyskupas paskyrė ir atsiuntė. Nėra jokios protekcijos. Į parapijonų masę vyskupas žiūri kaip "tik į avinų minią, kuri be savos iniciatyvos, be savo sumanumo, be dvasios klusniai turi eiti, kur

Ką Kiti Rašo ar Sako

Diksikratai

Klausantis per radiją ir skaitant vėliau spaudoje kalbas, kurios buvo pasakytos Houstone (Texas) demokratų Valstijos Laisvių Konvencijoje, darosi aišku, kad reakcija niekad neturi ribų, kaip juoda ji neatrodytu, kita grupė gali atrodyti dar juodesnė.

Tie "Valstijos Laisvių Demokratai," burbonai, ar kaip juos dabar vadina "Dixiecrats", lietuviškai galėtų būti vadinami diksikratais. Bet dar teisingesnis pavadinimas būtų psichopatai. Jiems viskas raudona, — nuo Wallace'o iki Dewey! Taip, Dewey jiems yra radikalas, raudonas, jau nekalbant apie Trumaną, kuris esąs tikras Stalino agentas!

Klausėmės gubernatoriaus Thurmondo kalbos. Jis yra diksikratų prezidentinis kandidatas. Jis kalba apie FEPC, kas reiškia, apie įstatymą, kad darbininkų samdyme neturi būti rasinės diskriminacijos. Ir ką jis suranda blogo FEPC prasmėje? Ogi (nesijuokite) tas įstatymas yra kopija Tarybų Sąjungos 1920 metais išleisto Stalino įsakymo apie tautinių grupių vienybę. . . Skandalas! Stalino tautinė

politika, ant kurios iki šiol remiasi TSRS atsinešimas į savo įvairias tautas, remiasi ant vieno pagrindo: kad visos yra lygios.

FEPC toli neina taip gilyn. Tas įstatymas vien sako, kad samdydami darbininkus savininkai neturi teisės diskriminuoti rasės, tikybos, kilmės, spalvos ar tautybės pagrindu. Reiškia, tai stalininis įstatymas, ir Dewey, kuris bent sako, kad jis FE-

VILNIUS

V. VALSIŪNIENE

Tiesias rūmų kolonos į aukštį,
Tykus vakaras kaupiasi nišoj,
Ir mane, tartum vakaras paukštį,
Vilniaus prietemos supa ir riša.

Rumų bokštai žydrynėje tiesias,
Virpa linijos šviesios, plonytės, —
Į akmens seno mūro griuvėsius
Talpės žiedas lig šiol nenuvytęs.

Kai vergijos jau pančiai nukrito,
Užsimiršome naktį neramia,
Saulėm gaubia tarybinis rytas
Tavo, Vilniau, išvargintą žemę.

Visą vargą, kaip širdgėlą seną,
Užmarštin Neries bangos palydi,
Mūsų gyslomis kraujas srovena
Tam, kad būtum ir tvirtas, ir didis.

1946

ŠYPSENOS

Visur Yra Priemonės

Išėjo pasivaikščioti du škotai. Vienas iš jų įkišo ranką į kišenę ir pamaisė.

"Tu turi daug pinigų kišenėj, ar nepamesi?" paklausė draugas, nugirdęs barškėjimą.

"Tai ne pinigai, o mano žmonos dirbtini dantys. Pas mus buvo per daug valgyno tarp pietų ir vakarienės," atsakė draugas.

O Kaip Buvo Pirmiau?

Mokytoja pasakojo mokiniams apie Newtoną. "Aš noriu, kad jūs suprastumėt," tęsė mokytoja, "kad gravitacijos įstatymas laiko mus prie žemės. Jei ne tas, mes visi nulėktume. Ar turite kas klausimų?"

"Taip", atsakė vienas berniukas, pakėlęs ranką. "O kas laikė mus prie žemės, kol nebuvo priimtas minėtas įstatymas?"

Irgi Profesoriai . . .

Vienas senas montrealietis uždavė sekantį klausimą vienam Montrealo laikraščių:

"Pastebėjau maudynėse daug vyrų su portfeliais. Iš kur tie žmonės ir kokiems galams jie tuos portfelius nešasi į maudynes, nors jie visiškai tušti?"

Laikraštis sekancioj laidoj atsakė:

"Tai nauji profesoriai, atvykę iš Vokietijos; jie nešioja juose savo brandos atestatus."

juos varo."

Dar daugiau: Štai parapijonai savo pinigais pastatė bažnyčią. Ir kaip tik pastatė, turi tuojau atiduoti, užrašyti vyskupui. Bažnyčios savininkai nebe jie, bet vyskupas.

Visa toji bažnytinė sistema yra monarchistiška, diktatoriška. Kas ją palaiko, tas negali būti nuoširdus demokratijos šalininkas. Todėl tiek kun. Prunskis, tiek visi kunigai negali būti nuoširdžiais demokratais. Kai jie šneka bei rašo apie demokratiją, tai tik vėjus vaiko, kad nukreipti nuo savęs žmonių mintis.

Kunigai yra anti-demokratai, diktatoriai ir diktatūros garbintojai ne tik bažnytiniais reikalais. Pradėkime nuo Amerikos. Argi čia katalikų bažnyčios dvasiškija neremia ir negarbina kiekvieno reakcijos žygio, kurio tikslas susiaurinti, apkarpyti, paneigti Amerikos žmonių demokratines teises ir civilines laisves? Persikelkime Lietuvon. Argi tenai kunigai 1926 metais nepadėjo (Pabaiga ant 12 pusip.)

B. KLAJŪNAS

Tėvynės Keliai

PRISIMINIMAI IS KRUVINŪJŲ 1943-45 KARO METŲ

(Tąsa)

Palaukiau dar valandėlę, kad mano pasakyti žodžiai jį dar aiškiau pristatytų prie apgailėtinos padėties, ir tęsiau toliau:

"Tamsta iš manęs reikalauji dokumentų, reikalauji svarbios karinės paslapties išdavimo, nori įrodymų. Nejaugi tamsta būtum ant tiek siauraprotis, kad eidamas į tokią pavojingą vietą, nesutum su savim tokius svarbius dokumentus."

Mano žodžių svarbą dar labiau sutvirtino nenustojantis patrankų griaudimas, netoli namo sprogsių sviedinių trenksmas ir pakrikęs kareivių bėgiojimas po koridorius.

Aš mačiau, kad puskarininkis tapo pastatytas į visiška keblia padėtį. Jo akys matėsi baimė ir nusivylimas. Jaučiau, kad dabar jis pradėjo suprasti savo nedovanotiną klaidą, sulaukdamas tokį svarbų asmenį, kaip mane. Aš buvau tikras, kad dabar galiu drąsiai nerti laukam pro duris.

Piktai sugriebiau ant stalo tebegulintį mano leidimą ir, užsidėjęs ant galvos skrybėlę, neatsisukęs į jo pusę, išėjau. Tik atsidūręs lauke išgirdau jo skubius žingsnius.

"Aš prašau atleidimo, aš nežinojau... Aš esu pasiryžęs viską atitaisyti, sakykite tik, kas jums reikalinga. Gal norite turėti prie savęs patikimą žmogų, kuris jums pagelbėtų praeiti pro mūsų sargybas ir atlikti jūsų užduotį... Prašau..."

"Tamsta puskarininkis! Maldauju jūsų manęs nekliudyti!" pertraukiau jį. "Man viena minutė laiko brangesnė už jūsų pagalbą. Aš vienas esu įgaliotas ir tik vienas galiu išpildyti savo užduotį... Su tamsta gal būt turėsiu garbės pasikalbėti vėliau, rytoj. Iki pasimatymo." Tą pasakęs neriau į šalį.

Man dabar neberekėjo klaidžioti ir svarstyti, į kurią pusę turiu sukti. Aš žinojau, kad turiu eiti į tą pusę, iš kurios dabar į padangę, lyg stebuklingos šiaurės naktų pašvaistės, nepertraukiamai kilo siauros ugnies juostos.

Aplink mane visomis kryptimis sprogo, drebėjo žemė, aukščiau atskrenda sviediniai ir kurtinančiai bildėjo atsimušdami į žemę. Visą laiką keliais rėpiojau į priekį, o išgirdęs atšvilpantį sviedinį, kiek galėdamas spaudžiausi prie žemės. Tačiau sviediniai

lėkė ir krito taip dažnai, kad nebeįstengiau susiorientuoti. Viena tiktai buvo gera, kad aš galėjau suprasti, jog aš buvau ne pačiame apšaudomojo ruožo centre, o jo užnugaryje. Todėl kaukiantieji sviediniai dažniausia rito si per mano galvą.

Po geros valandos įtempto šliaužimo, po nežmoniško susikaupimo dar užsilikusiu jėgų, visas prakaituotas, kruvinas ir subraižytas, pasiekiau siaurą upelį, apaugusį tankiais krūmokšniais. Čia mano siaubingas širdies plakimas apsiraminė. Nuričiau keletą gurkšnių šalto vandens, apsiploviau ir valandėlei prisėdau.

Ūmai pajutau, ko anksčiau nepastebėjau, kažką šiltą, maloniai kutenantį, veržiantis iš mano dešiniojos kojos žemiau kelio. Visai išlėto, tarsi bijodamas, kad tas saldus malonumo jausmas staiga nenutrūktų, pirštais bandžiau apčiuopti tą vietą. Sugriebiau ir nusigandau. Mano pirštai susitpė tik ištekėjusiu krauju. Kelnių apatinė dalis buvo permirkusi.

"Sužeistas?" pagalvoju. "Kaip ir kur?"

Vėl prišliaužiau prie upelio ir kiek galėdamas išploviau žaizdą ir nuplėšęs nuo baltinių švarų skudurą užveržiau. Tai atlikęs ir vėl pradėjau šliaužti į priekį. Dabar jau buvo kur kas patogiau, nes upės krantai mane dengė nuo nepageidaujamų akių ir suteikė neblogą apsaugą nuo įsiutusio sviedinių sprogo. Aš šliaužiau vis į priekį.

Pradėjo smulkiai, gaivinančiai lynoti, kas man vėl šiek tiek atnaujino išsisėmusias jėgas. Bet dabar, mano nelaimė, upė sukosi dideliu vingiu į kairę ir aš jau nebegalėjau naudotis jos apsauga, o turėjau ją palikti ir slinkti pirmyn per pelkėtą, nuskurusią pievą, į žybciojančių liepsnelių pusę. Ir lietus kas kart vis smarkiau lijo. Visas buvau baisesiai šlapias. Patrankų griaudimas, tačiau, silpnėjo ir tilo, tik dar retkarčiais nubildėdamas atskirais šūvais, nustelbdamas dabar jau aiškiai girdimą kulkosvaidžių tratinimą.

Staiga visa žemė nušvito, sužaubavo. Per padangę dundėdamas nuriedėjo griaustinis. Spėjau, dar prieš prisiglausdamas prie žemės, išvysti, kad esu papuolęs į vokiečių užtvarytą lauką. Toli ir prieš mane riogsojo išraižytos spygliuotos vielos. Jos

čia buvo išnarpliotos dėl to, kad sukliudytų priešui prasi-veržimą. Man, tačiau, ir jas reikėjo nugalėti ir pereiti. Tik dar labiau susibraužiau, susibadžiau visas iki kraujo, kai atsidūriau jų viduryje. Rankomis apieškojau ir išlenkiau skyles, pro kurias vėliau stengiausi pralysti, nugara užkliudavo už aštrių dančiukų, kurie įsisiurbė į minkštą mėšą ją ištaisais mažais gabaliukais išplėsydavo. Kai po gero pusvalandžio užtvaras palikau už savęs ir vėl atsidūriau laisvame lauke, buvau nusikamavęs ant tiek, kad mano tolimesnis slinkimas į priekį buvo visiškai neįmanomas. Pagautas kažkokio tai saldaus, paraližuojančio snaudulio, palikau begulįs vietoje, sunkiai traukdamas į save drėgną nakties orą. Kas kartą vis giliau snūdau. Jaučiau neapsakomą lengvumą. Kai pakilus raketai paskutinį kartą pravėriau sunkias blakstienas, šalimais manęs išvydau tave, Juozai. Pamačiau, kad tai prūsas ateina užšlopinti mano ir taip vos beplakančią širdį. Dėl staigiai pasireiškusios baimės ir kraujo nutekėjimo apalpuo...

—o—
Tuomi Steponas baigė savo pasakojimą.

Ką aš su juo padariau atsitiktinai jį atradęs kruvina ir purgyvi pakelyje į tėvynę, jūs, mieli skaitytojai, tai pergyvenote apysakos pradžioje...

XI Epilogas

Daugiau, kaip metai pralinko nuo tos dienos, kai mudu su Steponu tą audringą naktį susitikome prieš apkasuose ir draugiškai kiti kitam paspaudėme ranką.

Buvo jau vėlyvas pavasaris. Už atdaro lango darželyje žydėjo alyvos, linksmai giedojo vyturėlis. Visoje gamtoje buvo gražu ir miela. Lygumos ir pievos puošėsi įvairiais žiedais. Kai vėjelio atneštą kvapą įtraukdavai, tavo širdyje kildavo noras amžiams gyventi, dainuoti, džiaugtis, mylėti. Žmogus niekad nesijauti taip laimingas, be jokio rūpestelio, kaip tada, tame glamonėjančiame pavasario glėbyje.

Negaliu pasakyti, kad ir dėl manęs ta vyturėlio daina skambėjo taip maloniai, kaip ir dėl kitų, nes mano sieloje ji nerasdavo tokio didelio pritarimo ir džiaugsmo. Mąkro krūtinė dažnai slėgė klaiškumą, rūpesčiai ir praėjusių įvykių prisiminimai. Dažnai

įsibraudavo į mintis atsiminimai, kai anuo metu laimingai su Steponu perėjęs priešų apkasus sugrįžau tėvynėn, kur neradau nieko kita, kaip mūsų šeimyninio gyvenimo nuotrupas. Žmona be žinios dingo per įvykusį bombardavimą. Namas tapo bombų sugriautas, o mano jaunėnė nysis brolis, kaip teko nugirsti, buvo kažkur tai Vokietijoje, Raudonosios armijos eilėse.

Maniau, kad Stepono asmenyje rasiu gerą ir artimą draugą, tačiau ir čia apsvyčiau. Jis, išgulėjęs dvi savaites ligoninėje, po lengvos operacijos, stojo kariuomenėn ir netrukus išvažiavo frontan. Taip ir po šiai dienai nieko daugiau apie jį neteko nugirsti. Kai sužinojau, jog vokiečiai kapituliavo, jo kasdien laukiau pargrįžtančio, bet jis kažkodėl nesirodė. Dažnai mane slėgė visokios mintys apie jį. Pradėdavau galvoti, kad kas nors baisaus atsitiko.

Į duris kažkas pasibeldė ir mano šeiminkė, jau nebe jauna, bet gana gerai atro-danti moteriškė, įžengė kambarin maloniai atsprasindama.

"O, atleiskit... Nemaniau, kad tamsta dar vis lovoje. Nors šiandieną poilsio diena, tačiau vis viena reikia keltis, kadangi pusryčiai atšalę... Čia," kalbėjo ji kažką iš už baltutėlės prijuostės traukdamas, "yra jums adresuotas laiškas. Jį vakar po pietų atnešė laiškanesys, bet aš, jūsų iki vėlaus vakaro nesulaukusi, atidėjau ant šios dienos. Manau, kad man už tai dovanosite." Ji apsisukus, į šalis svirduliuodama savo riebumu, išsiritė iš kambario.

Po šimto kalakutų!... Čia gi aiškiai matosi Stepono Svirplio adresatas ir ryški, didelė antspauda: Dresden, 2.7.46. Greit atplėšiau apnešiotą voką ir pradėjau skaityti:

"Brangus drauguži, Juozai! Pradėdamas rašyti šį laišku, visų pirma prašau Tavo atleidimo, kad taip ilgai nieko Tau nerašiau apie save. Aš, žinai, buvau tikrai užimtas įvairiausiais reikalais, reikalėliais (daugiausia šeimyniniais).

Dabar noriu Tave kuo širdingiausiai pasveikinti ir palinkėti Tau kuo daugiausia begalinės laimės ir džiaugsmo. Tu esi man tiek daug gero padaręs ir paramos suteikęs, kad aš Tau visuomet paliksiu dėkingas. Jeigu ne tu, aš tikriausia šiandien to laiš-

kučio nebegalėčiau rašyti; mano kūnas ilsėtusi kur nors šaltoj Prūsijos žemėj. Tu esi daug pasitarnavęs dėl mano dabartinės laimės...

Toliau noriu Tau trumpai nupasakoti mano tolimesnius pergyvenimus, kai apleidęs ligoninę išvykau frontan. Mano paties prašymu, tapau paskirtas į Raudonosios armijos dalinius, stovinius netoli Dresdeno, su kuriais po keleto nežymių susidūrimų su priešu įžygiavau į patį miestą. Mane pasitiko tos pačios pažįstamos gatvės, tie patys apgriauti pastatai ir kai kurie žmonės, apie kuriuos aš Tau kadaise pasakojau. Vėros mieste nebuvo. Ji, kaip vėliau susekiau, buvo kalinama vienoje iš koncentracijos stovyklų. Vokiečiai, negalėdami sučiupti mane, ir neišgavę iš Vėros nieko daugiau, išskyrus tai, ką žinojo, apkaltino ją aštuoneriems metams koncentracijos stovyklos. Tu negali išsivaizduoti, kokia buvo mudviejų laimė, kai aš, atidaręs mažutes kalėjimo celės duris, ją suliesusią ir nukamuotą prisispaudžiau prie savo krūtinės. Mudviejų meilei dabar niekas nebepastos kelio. Mes ranka rankon susikabinę žengiamė į naują, pilną vilčių ir kilnių idealų, ateitį.

Taip pat ir mano motiną man pasisekė gyvą ir sveiką surasti. Nuo jos neperseniausia iš Lietuvos gavau laiška. Ji žada atvažiuoti pas mane į svečius. Vėros tėvas dingo be pėdsakų. Buvęs ginklų fabrikas dabar gamina baldus ir darbo įrankius, visokiuose nedatekliuose paskendusiai vokiečių tautai.

Kai atitarnausiu ir tapsiu iš kariuomenės paleistas, grįšiu tėvynėn. Norėčiau, kad ta diena išauštų kuo greičiau, nes čia mane kiekviename žingsnyje persekioja anuo metu žiaurus išgyvenimai.

Manau, kad šiam kartui užteks. Laukdamas nuo Tavo greito atsakymo, pasi-lieku.

Visuomet Tavo atsidavęs draugas — Stepas, žmona — Vėra, ir dukrelė — Valerija."

(Galas)

SUDEGĖ 130 VAGONŲ BONAVENTURE STOTY

MONTREAL. — Aštuoniadesimt metų amžiaus Bonaventure stoties jarde sudegė 130 vagonų ir du dideli sandėliai. Stotis liko sveika.

Apskaičiuojama, kad nuostolių bus už \$1,000,000.

Kada
prie mi-
jungos
karų E-
tabų m-
rytą iš-
ne Anh-
sutinki
kus per
jos sien
sustoja
arba Vi-
Berly-
mes važ-
notą ry-
matyti
žiburėli-
sutiko
ir suda-
plattori-
saugojo
oro ir
mai iš-
lietus.
iš mies-
mes ma-
vietas:
lėjo suc-
tankai,
matei v-
melius.
deno, d-
ro, kur-
per kar-
subomb-
Vokiet-
dirbą la-
tik pirm-
arė sa-
i žagres-
jauti ar-
mes važ-
mają Sa-
pro auk-
bos krar-
į dangų-
las.

Tie š-
vi ilges-
mes išva-
jos ir p-
vakija.

Trauk-
mutinės
spaudžia
kaiingus
girdi nei

V

Vienoje

A. VENCLOVA

Kada žmogus įpratęs prie milžiniškų Tarybų Sąjungos plotų, patenka į Vakarų Europą, jį stebina mažesnių menkumas. Iš tikrųjų, rytą įsėdęs į traukinį Berlyne Anhalto stotyje, pietus sutinki ties Drezdenu, netrukus pervaziuoji Čekoslovakijos sieną, o vakare traukinys sustoja Pragoje, Masaryko arba Vilsono stotyje.

Berlyne į Anhalto stotį mes važiuome lėtai, uka-notą rytą. Kur-ne-kur buvo matyti reti sugriautų gatvių žiburėliai, o Anhalto stotis sutiko mus įgriuvusiu stogu ir sudaužytais sienomis. Į platformas, kurios seniau saugojo keleivius nuo blogo oro ir vėjo, dabar nekludomai ištisais kibirais pylėsi lietūs. Tik kada išvažiuome iš miesto, lietus nurimo, ir mes matėme buvusių mūsų vietas: laukuose dar tebegulėjo sudaužyti sunkvežimiai, tankai, patrankos. Vietomis matė visiška jaudina mūsų kraštui, mes patyrėme kiekviename žingsnyje ir pačioje Pragoje. Jau šoferis, kuris iš puikios Vilsono stoties vežė mus į tarybinę atstovybę, išgirdęs, kad mes tarybiniai žmonės, neiškentė nepapasakojęs, kad jeigu ne Tarybinė Armija, jis būtų žuvgęs vokiečių koncentracijos stovykloje. Per visą laiką mūsų buvimo Pragoje, kur tik bebuvome, Hradčanų pilyje, kada lankėme muziejus, krautuves, kada vaikščiojome po miestą, domėdamies nuostabia senosios Pragos architektūra, kiekvienas Pragos gyventojas, viena ar kita smulkmena stengėsi mums, tarybiniams žmonėms išreikšti savo simpatijas. Jauste jautė, kad į tautos širdį labai giliai įkrito atsiminimas apie neseną bendrą kovą dėl laisvės, apie tą didžiulę pagalbą, ku-

ria Čekoslovakijai suteikė mūsų šalis.

Mums be galo patiko puikioji Čekijos sostinė. Miestas nuo karo veiksmų nukentėjo ne mažiau kaip kiti dideli miestai. Pakliuvęs čia iš sugriautosios Vokietijos, iš karto jautė gilų ir pilną gyvenimo alsavimą. Pilnos žmonių gatvės, didelis judėjimas, nuostabi šviesų simfonija miesto centro vakaro valandomis. Nepaisant pastangų reakcijos, palaikomos iš užsienio, pakreipti Čekoslovakiją į savo arbitražą, iš gyvenimo mieste jautė, kad Čekijos tautos giliai suprantą istorijos pamokas, kad jos savo išlietu krauju ir kančiomis įsitikino, jog vienintelis Čekijos kelias — drauge su

— Pas mus labai myli jū-sų kraštą, labai, — kalba jis. — Jeigu ne Tarybų Sąjunga, mūsų tauta nebūtų galėjusi turėti vilties išsivaduoti iš žiauriausios, kruvinausios hitlerinės okupacijos.

Tą didžiulę simpatiją, kurią čekų tauta jaučia mūsų kraštui, mes patyrėme kiekviename žingsnyje ir pačioje Pragoje. Jau šoferis, kuris iš puikios Vilsono stoties vežė mus į tarybinę atstovybę, išgirdęs, kad mes tarybiniai žmonės, neiškentė nepapasakojęs, kad jeigu ne Tarybinė Armija, jis būtų žuvgęs vokiečių koncentracijos stovykloje. Per visą laiką mūsų buvimo Pragoje, kur tik bebuvome, Hradčanų pilyje, kada lankėme muziejus, krautuves, kada vaikščiojome po miestą, domėdamies nuostabia senosios Pragos architektūra, kiekvienas Pragos gyventojas, viena ar kita smulkmena stengėsi mums, tarybiniams žmonėms išreikšti savo simpatijas. Jauste jautė, kad į tautos širdį labai giliai įkrito atsiminimas apie neseną bendrą kovą dėl laisvės, apie tą didžiulę pagalbą, ku-

ria Čekoslovakijai suteikė mūsų šalis.

Mums be galo patiko puikioji Čekijos sostinė. Miestas nuo karo veiksmų nukentėjo ne mažiau kaip kiti dideli miestai. Pakliuvęs čia iš sugriautosios Vokietijos, iš karto jautė gilų ir pilną gyvenimo alsavimą. Pilnos žmonių gatvės, didelis judėjimas, nuostabi šviesų simfonija miesto centro vakaro valandomis. Nepaisant pastangų reakcijos, palaikomos iš užsienio, pakreipti Čekoslovakiją į savo arbitražą, iš gyvenimo mieste jautė, kad Čekijos tautos giliai suprantą istorijos pamokas, kad jos savo išlietu krauju ir kančiomis įsitikino, jog vienintelis Čekijos kelias — drauge su

Tarybų Sąjunga eiti tikrosios demokratijos keliu. Elektromonteris, taisęs elekt-rą mūsų kambaryje, neblogoi kalbėjęs rusiškai, mums pasakė:

— Čekoslovakijos liaudžiai per brangiai atsiėjo Miunchenas ir jo padariniai. Mes atstatome vokiečių nuo žemės paviršiaus nušluotą Lidicės miestelį. Ir mes nenorime susilaukti šimtų naujų Lidicijų. Dėl to mūsų liaudis niekad nesutiks pasiduoti savajai ir tarptautinei reakcijai. Mes žinome naują kelią. Tuo keliu eina mūsų šalis.

Šiuos paprasto darbininko žodžius atsiminę Vienoje, kada visi laikraščiai buvo užversti pranešimais apie liaudies demokratijos gimimą Čekoslovakijoje, aš supratau, kad mano kalbos bendras išreiškė ne tik savo paties, bet visos savo liaudies pasiryžimą. (Rašytojas A. Venclova buvo Vienoje, kada 1948 m. vasario 25 d. Čeko-

slovakijoje laimėjo Tautinis frontas ir buvo sudaryta naujoji vyriausybė su Gotvaldu priešakyje. — Red.)

Greitai praėjo tos pora dienų, kurias mes išbuvome auksinėje Pragoje. Taip čekai vadina savo seną, puikų miestą, Jono Huso, Čapeko ir Fučiko miestą, garsų ne tik savo nustabiais pastatais, tiltais per gražiąją Viltavos upę, bet ir savo laisvės kovų tradicijomis. Su apgailėtavimo jausmu mes išvažiuavome iš Pragos į Austrijos sostinę — Vieną.

Kada švarus ir patogus čekiškas traukinys sustojo sugriautoje Šiaurės Vakarų stotyje, viršum miesto švito pilkas paniuręs dangus. 1929 metais, būdamas studentas, lankiausi čia su prof. Balio Sruogos vadovaujama ekskursija. Mano atminty dar nebuvo išdilęs saule užlietu placių Vienos gatvių vaizdas.

(Bus daugiau)

Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

Liepos mėn. 21 d. lietuvių tauta atšventė tarybų valdžios įkūrimo Lietuvoje aštuntąsias metines. Šią dieną visuose respublikos miestuose ir kaimuose įvyko iškilmingi gausūs susirinkimai bei mitingai. Visur pasireiškė vieningas dirbančiųjų ryžtas — bolševikiškai kovoti dėl pokarinio penkmečio plano vystant respublikos liaudies ūkį įvykdymo per ketverius metus.

Džiaugsmingas buvo tą dieną Vilnius — Lietuvos TSR sostinė. Tūkstančių tūkstančiai žmonių išėjo į spalvingai išpuoštas gatves, į sodus ir parkus. Ant senos Gedimino pilies išdidžiai plėvėsuoja tarybinė raudona vėliava.

Šventės garbei valstiečiai atvežė į Vilnių raudoną gurguolę grūdų. Tūkstančiai centnerių duonos buvo pristatyta į valstybės elevatorių.

Gausingos dirbančiųjų ekskursijos aplankė Kauno Dramos teatrą, kuriame prieš 8 metus Lietuvos Liaudies seimas, išreikšdamas liaudies valią, paskelbė Lietuvą Tarybine Socialistine Respublika.

—
Aštuntųjų metų šventė nuo Tarybų valdžios įkūrimo

Lietuvis Barberis
Stag Barber Shop
Skubus ir Geras Patarnavimas
P. MOTIEJUNAS Savininkas
640 Main St., Winnipeg

Latvijoj sutapo su tradicinės dainų šventės 75 metinėmis. Tai buvo didi latvių tautos džiaugsmo šventė. Rygoje, Daugpily, Liepojuj, Ventpilėj, Jelgavoj, Tukume — visuose respublikos miestuose ir kaimuose įvyko gausūs susirinkimai bei mitingai.

Įvykusiame liepos mėn. 21 d. Rygoj mitinge dalyvavo 150 tūkstančių gyventojų. Rinktinių 12,000 žmonių choras atliko Tarybų Sąjungos valstybės himną bei Latvijos TSR himną.

Su didžiausiu dvasios pakilimu iškilmingo mitingo dalyviai pasiuntė sveikinimą Tarybų Sąjungos vadui drg. Stalinui.

Prieš 8 metus liepos mėn. 21 d. Valstybės Duma, išreikšdama tautos valią paskelbė Estijoj tarybų valdžią. Iškilmingai minėdami aštuntąsias Tarybų valdžios metines Talino, Tartu, Narvos, Piarnu ir kitų miestų darbo žmonės išėjo į gatves. Tūkstančiai žmonių judėjo jūros, stadionų, parkų link, į parodas, kur buvo pademonstruota Tarybų Estijos atsie-

kimai per 8 metus.

Ypač platų užmoji įgijo šventė Taline. Nuo jūros iki rytų priemiesčių — visas miestas — raudonomis vėliavomis. Visur didžiojo Stalino ir jo bendražygių portretai. Dainų aikštėje įvyko visuotinis mitingas. Čia po daug kilometrinių bėgimo po Estiją finišavo laisvanorių draugijų sportininkai. Jie įteikė Estijos komunistų partijos CK sekretoriui Karotamui visų respublikos apskričių raportus apie pramoninę bei kultūrinę statybą, apie respublikos žemės ūkio pasiekimus.

—
Tarybų Estijoj praėjais mokslo metais veikė 1,126 pradinės ir vidurinės mokyklos, kuriose mokėsi 146 tūkstančiai žmonių. Tai 25 tūkstančiais žmonių daugiau negu 1939 metais. Keliamuosius egzaminus laikė daugiau negu 72 tūkstančiai moksleivių. Egzaminus brandos atestatai laikė 2,100 žmonių — dvigubai daugiau negu pernai. Už labai gerą mokymąsi aukso medaliais apdovanoti 65 asmenys, o sidabro — 43.

LIETUVISKAS VIEŠBUTIS
Roosevelt Hotel
655 Main St., Winnipeg, Man.
Visokios Rūšies Alus, Skubus Patarnavimas,
Taipgi Puikūs Kambariai Nakvynėi
Savininkas, Boleslovas Lukasevičius

Lietuviška Valgykla
Union Coffee Shop
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

APSIDRAUSKITE LIGOJ IR NELAIMEJ!
STOKITE Į
Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija
Kapitalas virš \$21,000.00
Turi 11 Kuopų Kanadoje
Pašalpos Išmokėta Virš \$55,000
Pašalpos Moka: \$3.25, \$6.50 ir \$10.00 į Savaitę
Pomirtinės Moka: \$30.00, \$120.00 ir \$160.00
Duoklės: 35 ct. iki \$1.10 į Mėnesį.
Dėl Informacijų Kreiptis:
J. Kevėza, 11-A Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

Sekmingas Liaudies Balso Piknikas

MONTREAL. — Rūgpiūčio 15 d. čia rengtas metinis Liaudies Balso piknikas puikiai parodė, kaip Montrealo lietuviai supranta pažangios spaudos reikšmę. Liaudies Balso rolę Kanados lietuvių kultūriniam, organizaciniam ir bendrai visuomeniniam gyvenime. Piknikas buvo vienas iš sėkmingiausių, kokį Montrealo lietuviai kada turėjo. Kodėl? Todėl, kad buvo rengtas Liaudies Balso naudai. Žmonių dalyvavo neįspasakytai daug. Visi ne tik linksmai laiką praleido, bet ir sukėlė Liaudies Balsui \$519.

Šimtai Montrealo lietuvių parėmė laikraštį, tik sunku juos visus įvardinti. Jūsų reporteriui pavyko surinkti žinias tik apie tuos, kurie tiesioginiai prisidėjo darbu bei aukomis.

Moterų Bufetas

Atskiras stalas buvo pilnas apkrautas visokiais užkandžiais ir skanumynais. Tai buvo moterų bufetas, surengtas draugų K. Liokaitienės, E. Skardžiuvienės, U. Doveikienės, kurioms padėjo

P. Bendžaitienė. Moterų bufetui, šių draugų pasidarbavimu, daiktais aukavo sekančios: G. Mačionis — kumpį; J. D-nis — kumpį; A. Kukevienė — 2 sv. cooked ham, du paju ir pyragą; K. Rudinskienė — bakšą cigaru; P. Matusevičienė — 6 duonos; M. Barzdenienė — bonką vyno; Kazlauskienė — bakšą saldinių; P. Bendžaitienė — vieną pajų ir keiką; A. Braknienė — 3 pajus; K. Liokaitienė — du pajų ir bigkitų; Diana Doveikytė — du pajų ir pyragą; M. Čeponienė — kopūstų.

Pinigais: po \$2.00 aukovo P. Trečiokienė, M. Gudas, P. Šiuplevičius, S. Matulevičius ir P. Petrulis; po \$1.00: P. Bačiulis, Marytė, G. Simanavič, T. Taruškienė, O. Keršulienė, A. Simijonas, A. Limanavič, K. Žekonis, M. Čeponienė, P. Blažys, A. Šlapelis ir Sinkvič. Prie to, aukovo dovanų, kurios inėšė tiesioginiai bufetui: J. Rutelionis — \$15.00, R. Karalevičius — \$6.00 ir Z. Juozelaitienė — \$1.25.

Bendrai Moterų Bufetas davė L.B. paramos \$91.93.

Garbės Stalas

Visuomet L.B. piknikuose vienas iš įspūdingiausių dalykų būna Garbės Stalas, kuris būna puikiai paruoštas, apkrautas visokiais skanėsiniais. Jis tenka dvidešimčiai "palaimintų". Šiais metais Garbės Stalo suruošimu rūpinosi draugės P. Kisielienė

ir E. Juraitienė, juodviem pagelbėjo — Joneliūnienė, Vekterienė ir Morkevičienė. Jų pasidarbavimu, Garbės Stalui gaisiais aukavo sekančios: M. Tamašauskienė — višta, agurkų, ir gėlių; Brunzienė — višta; J. Kaušyla — tuziną alaus; Joneliūnienė — 6 bonk. alaus ir gėlių; K. Jurgutienė, Zečiuvienė ir Čičinskienė, kiekvienė po sūrį; Petronienė (Jonio) — ausiukų; J. Vilkelienė ir B. Malinauskienė — bonką vyno; P. Kisielienė — saldinių; K. Juška — bonką vyno; E. Juraitienė — du pajų ir 3 galonus Ice-Cream; Naginionienė — skanų pyragą; Šiliniene — puikų L.B. tortą; Mažylienė — du sūrių ir tabako; Vekterienė, Kaiminka, Skripkienė, Mikaliūnienė ir Morkevičienė — kumpį.

Prie Garbės Stalo pinigais aukavo: po \$6.00 — Jonikas (biznierių), Čekaitis ir Pelakauskas; po \$5.00 — A. Greibus, A. Šerpytis ir Dypukas; po \$3.00 — Tamošiūnienė ir Bernotienė; po \$2.00 — Anelė, Bernatonis (wind-sorietis), Z. Juškevičienė, K. Keršienė, M. Smetonienė, S. Verbylienė, B. Kvietinskis, Adomaitienė, Sinkvičis, U. Petrauskas, Marcinkus, Kieilienė ir A. Lukoša; po \$1.00 — Kleizienė, Ida, Tumas, J. Narusevičius, P. Braknys, Alek Misevičius (biznierių), P. Skirka, V. Rimavičius, K. Žekonis, Misevičienė, Gačiūnienė, Masandukienė, Hirsh, Rimkuvienė, Turūta, Rimkus, ir J. Laurynaitis; Charles — 26 c. ir Jurgis ir Jonukas po 25 c.

Stalo išleidimu laimėjimui rūpinosi M. Gudas, E. Juraitienė, M. Spaičys, o jiems padėjo J. Urbonavičius su grupe mažų mergaičių ir berniukų. Už stalą sukelta \$131 ir rengėjos aukomis pridavė \$75. Kas reiškia, kad Garbės Stalas davė L. B. paramos \$206.00.

Kontestas

Kontestas už populiariausią Liaudies Balso darbuotoją 1948 irgi praėjo su puikiais rezultatais. Buvo trys kandidatės. Visos trys buvo asmeniškai artimos draugės, tačiau visos darbuosi stengdamosi išeiti pirmąja. Einant piknikui prieš pabaigos, drg. L. Kisielis, kuris kontestą vadovavo, pridavė sekančius rezultatus: pirmąja išėjo M. Karalevičienė, gavusi 5,454 balsus (\$54.54), ji laimėjo pirmą dovaną, drg. J. Vilkelienės rankų darbo padarytą ir paaukotą puikų pūrsą. Antrąja — Z. Ambrzevičienė, gavusi 4,163 balsus (\$41.63) ir laimėjo antrą dovaną, rankšluostį, paaukotą drg. B. Malinauskienės. Trečiąja — A. Kukevienė, gavusi 4,013 (\$40.13); laimėjo trečią dovaną, bakšą saldinių, paaukotų drg. P. Kisielienės.

Taigi, draugų M. Karalevičienės, Z. Ambrzevičienės ir A. Kukevienės pasidarbavimu, su nuosirdžia simpatikų — o jų buvo labai daug — parama, kontestas davė paramos \$136.30.

Apart visa ko kito dar tenka pažymėti, kad pikniku prie sunkiausio darbo dirbo draugė A. Braknienė ir draugas B. Juraitis: jie virė ir svečius aptarnavo su "karštais šuniukais". Drg. A. Šiuplevičienė šaltą košę (ice-cream) pardavinėjo. Draugai J. Čeponis ir P. Šiuplevičius (pastarasis dar ir su savo muzika palinksmino) parūpino įvairių žaislų, kas pikniką daug pagyvino. Drg. G. Kukenis bufeto tikėtus pardavinėjo. Draugė A. Lesevičienė padarė ir paaukojo lietuviškai spalvotų stangelių

ženklelius, o dd. J. Vilkelienė ir J. Kaušyla išsegiojo. Taipgi labai gerą patarnavimą davė šu savo mašinomis bei trokais draugai E. Vilkis, J. Pelakauskas, B. Juraitis, J. Rutelionis ir Pet. Šiuplevičius.

Pikniko surengimui komitetas, kuris ir vadovavo visą pikniką, buvo sudarytas iš sekančių draugų: A. Liokaitis, J. Braknys, J. Mikaliūnas, J. Lesevičius ir J. Petrauskas.

Beje, piknikui einant prieš pabaigos, atskirai gauta aukų sekančiai: per Lesevičių, V. Zavišius aukovo \$5.00, A. Matjukas pridavė likusius nuo draugų Čeponių partijos \$2.03, J. Vaitekūnas ir S. Sabatavičius po \$1.00. Per Kisielienę F. Šiuplevičius \$4.00 ir D. Skardžius \$3.00. Per Petrauską du draugai po \$2.00.

Draugas J. Braknys pridavė įvairių \$46.50.

Prie to, šiame L.B. piknike buvo svečių, iš kurių pamintimi Mr. & Mrs. Povilas Dravidžius, iš Detroit, Mich., kurie, beje, užsiprenumeravo ir Liaudies Balsą.

Taipgi piknike dalyvavo svečias iš Toronto, Liaudies Balso atstovas drg. Z. Janauskas, kuris pasveikinęs montrealiečius, trumpoj, bet ryškioj kalboj apibudino svarbesnius dienos klausimus ir užduotis, stovinčias prieš Kanados darbo žmonių akis. Jis taipgi karštai padėkojo visiems ir visoms Montrealo lietuviams už pasidarbavimą ir gausias aukas dėl Liaudies Balso paramos, kaip ir skaitlingai atsilankiusiems, be kurių, aišku, piknikas nebūtų buvęs taip pasekmingas. L.B. Rep.

Tel. LA. 4441
Dr. H. Rosenfeld's
Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 v. p. p.,
7—8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

Tel: Ofiso CH. 5020 Valandos: 2 — 5 p.p., 7 — 9 v.v.
Namų — AM 9324 Ir sulig susitarime

Dr. E. Andrukaitis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Buves Kanados Karo Laivyno Chirurgas
2540 SHERBROOKE EAST — MONTREAL, QUE.
(Ant Frontenac Kampo)

Tel.: BELairs 2200. Valandos: 4—5 po piet., 7—8 vak.
Ir sulig susitarimo, išskiriant
šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Furto savo ligoninė, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas.
Darau visokias operacijas ir persvietimus (X - Rays).
Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams pagiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski
Daugeli Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir
Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinių Ligų ir Akuserijos
3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL
Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų

Veltui Plumbing KATALOGAS
Negilių Sulinių Pompos
Galima tuojau gauti:
Recess baths, baths on
legs, basins, closets, sink
and drainboards, etc.
Oil Burners, visokių rūšių.
Main Plumbig and
Heating Supply Co.,
1059 St. Lawrence
Blvd., Montreal, Que.

WINDSOR
Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių
Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.
20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 Church Ave. TRENMORE 6679
VERDUN, QUE.

Nr. 881

Sūny- Rengi

MONTREAL. — Nuodugnias pas problemą, ba, kad toki pos draugiję isigyti nuosa ziastiškai pr džioji Sūny- pinė Draugi rint noro, ne sigyti.

Siame susi tas ir rimtas Nutarta pra Zinoma, kad kios rūšies s dėl nebuvo g sas smulkme

Susirgo Dr. A. Morkio

TORONTO no Kanados Antano Morkio Ji su savo vaziavus Či čiuoti. Ir visi rai. Bet po sugrįžimo įsi i vieną pusę. Reikia tikė Morkienė g Nuo savęs greičiausiai

LONDON. ty vadas M vykti į J.V.

Tel. PL. 965 Adv
J. M. R
Kalba I Atlieku visu navimus, C testamentus morgit 20 St. James MONTREAL

Sūnų-Dukterų Draugija Rengiasi Įsigyti Nuosavybę

MONTREAL. — Čia gyvuojanti didžioji Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija, kuri šį pavasarį jau šventė dvidešimts metų gyvavimo sukaktuves ir turi virš 700 narių, pagaliau nusprendė eiti prie įsigijimo nuosavybės — įsigyti namą su svetaine.

Tas klausimas jau buvo senai keliamas ir nariuose kalbant pavieniais bei karts nuo karto pakelus draugijos susirinkimuose, visuomet buvo geras pritarimas. Bet niekad rimtai klausimas nebuvo paimtas. Tačiau valdyba, manydama tikrą narių susirūpinimą dėl įsigijimo nuosavos svetainės, rugpiučio 20 d. sušaukė ekstra narių susirinkimą vien tik tam klausimui pagvilinti. Nors buvo paprastas darbo (penktadienio) vakaras ir neišpasakytai oras šiltas, bet narių atsilankė gana skaitlingai. Nuodugniai išdiskusavę visas problemas ir didelę svarbą, kad tokia didelei pašalpos draugijai būtina reikia įsigyti nuosavą svetainę, dažiastiškai pritarė, kad didžioji Sūnų-Dukterų Pašalpinė Draugija, nariams turint noro, neabejotinai gali įsigyti.

Šiame susirinkime padarytas ir rimtas žingsnis prie to. Nutarta pradėti kelti fondą. Žinoma, kadangi pirmas tokios rūšies susirinkimas, todėl nebuvo galima pilnai visas smulkmenas išdiskusuoti

Susirgo Draugo A. Morkio Žmona

TORONTO. — Susirgo seno Kanados lietuvių veikėjo Antano Morkio žmona.

Ji su savo vyru buvo nuvažiavus Čikagon pasisvečiuoti. Ir viskas nusisekė gerai. Bet po dviejų dienų po sugrįžimo įsimetė paralyžius į vieną pusę.

Reikia tikėtis, kad draugė Morkienė greitai pasveiks. Nuo savęs linkiu jai kuo greičiausiai pasveikti.

Report.

LONDON. — Anglų fašistų vadas Mosley ketina atvykti į J.V. pasitarimams.

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947
Advokatas

J. M. Rosenfeldas

Kalba Lietuviškai
Atlieku visus teismų patarimus, darau palikimo testamentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St E. Kamb 36
MONTREAL, QUE.

ir padaryti planus bei kelius, kokiais būdais pinigai bus sukelti. Šiuo tarpu buvo paimta tik pasižadėjimai ir, reikia pasakyti, kad pradžia buvo labai drąsinanti. Didelė dalyvavusių dauguma pasižadėjo po \$100, po \$200, o kiti net ir po \$500. Daugumas pasiėmė blankas aplankyti kitus narius, kurie nedalyvavo ir gauti iš jų pasižadėjimus, kiek jie galės prisidėti prie sukėlimo fondo namo įsigijimui.

Reikia tvirtai pabrėžti, kad pinigai, kuriuos nariai įvedė, tai nebus aukos ar visiškas jų atidavimas. Kuomet susidarys ganėtinai skaičius narių ir panaši pasižadėjimais suma pinigų, tuomet vėl bus sušauktas nepaprastas susirinkimas ir tada nariai, ypatingai tie, kurie bus pasirodę įveidinti pinigų, nutars kaip kelti fondą: paskolų formoj, akcijomis (šėrais), ar kaip kitaip.

Taipgi jie ir tik jie, suformuos kokiais pagrindais pinigų kelti, juos laikyti ir kur bei kokios nuosavybės įsigijimui panaudoti.

Galima manyti, kad Sūnų-Dukterų Pašalpinė Draugija, pasimojus šį žygi, pilnai pajėgs praveisti gyvenimą. Ir jai reikalinga. Atsizvelgiant į Montrealo mieste gyvenančių lietuvių skaičių, D.L.K. Vytauto Nepriugulungo Klubas, su kuriuo Sūnų-Dukterų Draugija labai broliškai susgyvena, svetainė negali sutalpinti visų Montrealo lietuvių.

I. A.

Buvo Susirgusi Draugė Vilkeliene

MONTREAL. — Rugpiučio 18 d., draugė Janė Vilkeliene buvo sunkiai susirgusi širdies nusilpnėjimo liga. Ligonė randasi namuose po gydytojo priežiūra. Šiuos žodžius rašant jaučiasi jau daug geresnė.

Linkiu draugei greitai ir visiškai pasveikti.

J.

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Saukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

Telefonas: YOrk 0122

VERDUN PLUMBING CO.

Plumbing — Heating — General Work
Šaltkalvystė, Suvirinimas gesu, metalinių cementu ir kiti darbai sulig susitarimo

633 Burnside St. Montreal, Que.

Savininkas P. Gurklis

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalavimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.

Savininkas: J. ADOMONIS

724 MARIN AVE., MONTREAL
(Netoli St. James ir Atwater kampo)

Tel.: WL. 1331; Vakaraš ir Sekmadieniais TR. 2611

Tel.: PL. 1871

Room 405, 132 James St. W.
Montreal 1, Que.

Albertas J. Norkeliunas

(General Insurance)

Duodu teisingą ir geriausį patarnavimą visose apdraudose šakose. Pildau valdiškas blankas, affidevitus ir tt. Valandos: trešiad. ir penkt. tarp 9.30 — 12.30 A.M.; antrad. ir ketvirtad. tarp 1.30 — 4.00 P.M.

VYKSTANT Į EUROPA
GERIAUSI JUMS PATARNAVIMĄ SUTEIKS

9 Dorchester St. West,
Montreal, Que., Canada
Tel.: LANcaster 8789

Rezervuokit savo kelionei vietas iš anksto. Parūpiname visus kelionės popierius. Parūpiname affidevitus dėl imigracijos, pasportus, visas sutvarkom maršrutus.
Persiunčiam į visas pasaulio dalis pinigus, parūpinam perkalbėtojus, vertėjus, parduodam namus, išrenkam nuomą, parduodam visokią apdraudą, laivų tikietus.

J. E. JIŠA ir ALEX. MCKAY
SAVININKAI
(Kalba ir Lietuviškai)

Res.: WE. 3011

Bus.: EL. 2266

Eddy Adomaičio Garažas WEST END AUTO BODY

Sudaužytų Automobilių Taisymas
Yra Mūsų Specialybė

Atliekam Visokius Taisymo Darbus
5812 UPPER LACHINE ROAD — MONTREAL

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ

PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRemore 1678

Mr. R. Bennett, Manager

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Valome ir dažome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius. Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų:

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučeliūnas ir A. Majauskas
Tel. TR. 1135 — Telefoną Atsako Lietuvaitė
2830 ALLARD ST., Wille Emard, MONTREAL

Z E M A I T Ė

MARTI

— Nieko neveiksi, matušėle, reik leisti Jonukui vesti; tegul ieško mergos su gera dalia... apsimokėsim šiek tiek skolas. Negali niekur nėnosies iškišti, labiausiai karčiameje, kaip apstos, vienas — palūkanų, kitas šieno, pasėlio; kitas vėl, kaip velnias, prisipyres kamantinės: "kuomet atiduosi? kuomet atiduosi?", rodos, kad nieko daugiau nė šnekėti nebemo-ka.

— Užtat ko vaikiojies po karčiamas? — prikišo pati.

— Kazin kaip nenorėtumei eiti, bet kaip apstos mieste, tai nemitės turi vesties ant puskvortės. Bepigu dar, kad to užtektų. Tas prie to, tas prie to, beveizdint į kelis butelius įvarę, o kaip pasigers — tikri velniai: įmanytų suplėšyti už tas bieso skolas... Atiduosių gyvenimą, tesižino vaikas, tegul mokėsis, niekur nebesikišiu.

— Kaipgis, kaipgis, to be-truko! Atiduok viską, paskui vaikas; bevadžios mus už čiupros! Aš neduosiu, neužleisiu, kol tik gyva! — šaukė pati, kaskart didžiau į-niršdama. — Nepaduosių samčio, nenoriu ponios ant savo galvos, aš nemeilysiu kashnio iš marčios rankų, to nebus, neprašau!

— Na-na-na, tarškėk ne-tarškėjusi, kaip žydo ratai! Gyvenk, gyvenk! nepaduok, o kaip ištaksavos skolininkai, bus tau šmikšt per dan-tis. Bene tau marti sprandą nusuks? Nelaidyk liežuvio — ir bus gerai.

— Dėl mano liežuvio išsi-tekas marti, — atšovė pati, — bet tau tai užruks, nebe-turėsi iš ko sprogti. Kas pa-darė tas skolas? Mažne visą gyvenimą pravarei per ger-kle! Ar negalėtumei dar gy-venti dorai elgdamos? Mau-šas, berods, prakuto, bet tu nusmukai. Ant galo, marčią užsodinti ant sprando, pa-lauk, išmanysi tu!...

— Tylėk, na! — sušuko vyras. — Tuoj gauni į snu-kį! Kaip sakau, taip ir bus. Jonukas ves, gaus paspirtį ir galėsime gyventi, kaip gyve-nė.

— Nebent taip, tai priduo-siu, — tarė motina. — Aš šeiminkausiu, o marti te-gul sau būna ant šalies, par-sinėš sau duonos.

— Liepsiu Jonukui pasi-prašyti Mataušą į piršlius, — šnekėjo tėvas, — ir tegul ei-na pas Driežo Katrę; nors nelabai aiški, bet pinigai kaip-jai rankoje. Duoda keturis šimtus ir dalis nemaža, o ma-no gyvenimas nors ir apgriu-ves, bet žemė gera. Nečiau-dės Driežas, ogi ir Jonukas

ar ne vyras... ir iš stuo-mens, ir iš liemens, patiks mergai.

— Šitaipgis tau! Ką gi be-išsiskyres tą pajuodėlę, did-nosę, pataikūnę, valiūkę! — pakilo šaukti pati. — Išlepinta, išpustyta, išsitaisiusi, tra-tanti, muslinuota, krakmo-luota, ir eis pastyrusi, kaip pūslė. Negana į bažnyčią iš-sikvarkaliuoja, bet ir po na-mus išsipoūsusi, kaip pana. Eis šieno grėbti — apvalkė-lis baltas, skepetėlis, prikyš-tėlė išdailinta, kaip iš pieno plaukusi! Ar tat kurią dieną bus šeiminkė? Visa iškyla, kad išeina su grėbleliu, o po namus, sako, nepasiima nė kokio darbelio, tik šlavinė-ties, plovinėties, tai įsės į stakles, tai siuvinėlį nusi-tvers, vis niekniekius, o sun-kaus darbo nieko. Tfu! to-kios lengvadarbės neprashau. Man nereik cackų pacackų! man reik tokios pat purva-bridės, kaip ir aš pati!

— Na, motin, ką tu čia pliauški? Kas gi tuos darbus nudirba? Juk Driežas kitos mergos nesamdo, Katrikė viena tėra; tėvas toks šnerk-šlys, spaudžia prie darbo, kaip pašėlęs.

— Ką čia man ginėjai, lygu aš nežinau. Mergos darbas darbui nelygu. Žiūrėk, pas juos ir namuose iššlavinėta, išdulkinta, tiek po vidų, tiek kiemelyje, niekur šapelio, niekur sąšlavėlės, lovos pa-taisytos, baltitėlės. Tokia pa-taikūnė, kaip Katrikė, ant to ir gaišta. Motina dėta, leis-čiau aš jai cackyties! Jau kad duočiau, pasiimtų ji dar-bą! Tėvas to nežiūri, pinigų tik kala ir kala; apkrovos šimtais-tą savo pajuodėlę, iš-kiš kam norš, apmaus dorą vaikį.

— Nė kokio apmovimo čia nebus, — tarė tėvas. — Kad pinigų duos, nėra ko žiūrėti į mergą; iš kaktos sviesto netepsi, by tik šimtus pa-skais, kito nieko nereik.

— Argi tu negalėtumei šimtus sklaidyti ir be mar-čios? Juk tavo gyvenimas vertesnis už Driežo, o plikas esi, kaip šuo, per tą prakeik-tą smarvę! — bambėjo pati.

— Bene aš iš tavo kišenės geriu! — sušuko vyras. — Kas tau darbo, aš ne tavo ge-riū. Mano žemė, mano gyve-nimas, mano viskas, turiu valią; galiu vienas viską pra-gerti. Ką tu man padarysi? Juo tu plepėsi ir gyniosi — juo pašėliau gersiu; žinok, jog tavo lojimas nieko nepa-dės, verčiau tylėk, jei nenori-gauti į snukį!

— Tiek tu ir težinai: "į snukį, į dantis!" Dėl to, kad aš tiesą pasakau, netinka tau

klausyties. Jeigu Jonukas taip tegyvens ir tiek pačios teklausys, verčiau kiaules dar tepagano kelėtą metų, neko tur vesti.

— Ko gi dar bereikia — pačios klausyti! Tai jau to ir nebus. Paskutinis veršis būtų klausydamas. Bene mo-teriškė turi tiek proto, kad galėtų vyrą valdyti? Jeigu pradeda vepėti, drošk su-kumčia į dantis, kad apsilai-žytų!...

Pati tratėdama išlėkė pro duris. Įkandin įslinko į vidų minėtasis Jonukas, vientur-tis Vingių sūnus, anot tėvo betariant, "berods, vyras ir iš stuomens, ir iš liemens!" Stambus, augštas, plačiausių pečių, per didumą truputį su-linkęs, rankos degutuotos, burna, kaip sėtuvė, nosis, kaip už trečioką agurkas, a-kys užgriuvusios, galva di-džiausia, pasišiaususi pilkais plaukais ir nulinkusi į pryša-kį, įremta liemenyje ant drū-to sprando; kakta augšty-n atversta ir kepurė ant šalies užvožta. Švarkas milinis, ne-labai aiškus, suglamžuotas, raukšlėtas, šapais ir šiau-dais apkibęs. Marškiniai ir apatininkės džiaugės baltais vadinami, stori, juodai sudė-vėti, šuns neperkandami, tu-ri būt, pernai skalbti; kojas purvinas įsipyres basnirčia į klumpes. Perėjęs per aslą, pasiražė, pažiojavo, pažvelgė dar į mažą veidrodėlį, atsise-dė ant suolo trobos gale, ė-mė pypkę krapštinėti ir ta-bako po kišenės graibyties.

— Kame buvai? — pa-klausė tėvas.

— Miegojau; kaip atsigu-liau po pusryčio, ligi šiol pū-čiau į akį — au! — žiojavo.

— Ar suveidžėjai arklus? — Taigi, taigi, kaipgis! Man arkliai nerūpi šventą dieną... taigi, tata, pats ką dirbsi neveizdėjęs?

— Bene kūr nupuls arkliai, — pamojo tėvas su ranka.

— O dubos pečių neužkišai? — Taigi, taigi, kaipgis, vis, mat, man! Ogi pats kame bu-vai, ligi šiol neužkišęs?

— Ne bėda, išdžius rugiai rytojui, — mostelėjo tėvas.

— Garbė dievui, ir tas iš-kirmijęs bent sykį, — stebė-josi motina įėjusi. — Žmo-nės po visam kada jau parė-jo, o tu dar be pietų; per tą savo miegą gausi ir išalkti.

— Taigi, taigi, kaipgis, stebėkis, nematei pažadinti!

— Kaip jau gali tave pri-žadinti? Ar aš nešaukiau, bet įsikirmės, kaip paršas — nor-patrubočius prie ausų pasta-tyk, — nė tie dar neprikeltų.

— Kaip suogtis, diartrybė! Ir akys užgriuvo; į amžiną tin-ginį pavirtai, pasileidęs ant

miego, ar tat pridėra tokiam jaunam? Būtumei verčiau į bažnyčią nuėjęs arba po vi-sam į uogas, kaip svieta vai-kiukai, antai, dainu o ja, linksminasi, o tu rūgsti, kaip kisielius.

— Taigi, taigi, kaipgis! negirdėjau dar aš tavo pa-mokslų? — atšovė sūnelis.

— Gerai vaikas ir sako, — juokėsi tėvas: — ne pamokslus tauzyk, tik pietus duokš greičiau.

Jonukas paslinko už stalo; paėmęs kepalą duonos iš ker-čios ntu suolo, atsirikė sto-riausią riekę; motina įnešė rūgusio pieno bhiudą, įvertė sauja stambios druskos. Sū-nus žvalgėsi šaukšto. Žiūrė-jo stalčių, ant lango, ant žė-mės; pamatęs po suolo pakė-lė, nubraukęs žemes su pirš-tais, idėjo į bhiudą. Kąsda-mas duoną dideliais kashniais, išrūgotą pieną ėmė srėbti, net didžiosios jo ausys link-čiojo. Tėvas, pypkę rūkyda-mas, vėlėk prašneko:

— Jonuk, ar tu vesk, ar ko!... Pasieškok turtin-gos mergos, be neapsimokė-si skolų, negali nė atsikratyti tais velniais skolininkais.

— Taigi, taigi, kaipgis! Kas apsiskolijo, o aš turiu mokėties, o dar parodyk, prie kurios mergos pritvinko-tų pinigų?

— Tik sukis vikriai, o aš tau pasakysiu, kame gausi: pirškis pas Driežo dukterį, pamatysi, kiek šimtų tau pa-klus.

— Taigi, taigi, kaipgis! Pats galėtumei imti Katrę, tokia juoda, ir akys, kaip va-bolės, o prie to dar ir sena, už mane šmotą vyresnė.

Išgirdusi motina Jonuko kalbą, labai prasidžiugo:

— Mat, ar ne manō vir-šus? Sakiau, jog ne Jonukui Katrė. Paseno, o nenutekėjo, tad jau žinok, jog nėra do-ros; neimk, nereikia tokios! Ar doresnių mergų nēr svie-te?

— Jonuk, tu neklausyk motinos, ji meluoja, papra-tusi niekus tauzyti! Klausyk tik manęs, kaip aš liepsiu, taip turi daryti, o jei ne — išginsiu abudu su motina; žemę užduosiu, kol skolas apsimokėsiu, o judu eikita-sau, kur judviem patinka.

— Taigi, taigi, kaipgis! Pats galėsi eiti, kirsdamas šunims per blakstienas, o aš žemės neišsžadėsiu...

— Berods, tu rėndą paė-męs pataikintumei prasprogti, o skola skola paliktų. Ne-leisiu žemės užduoti, kad tu nesulauktumei! Mat, vienas nori viską apsižergti, kur mano viso amžiaus sveikata padėta. Užduok, jei nori, pa-

bandyk, o aš nieko svėtimo neleisiu į savo butą.

— Mauči! — sušuko tėvas. — Kaip matai, gauni į snu-kį! Didelė čia ponia prisaki-nėti... o kiaulių šerti! Kaip aš noriu, taip turi būti.

Atsigrėžęs į sūnų, tęsė to-liau:

— Pamykė Mataušą, ves-kis pas Driežą ir tikit, ne-tęskitės, o kaip paduosite už-sakus, anie ateis į ūkvaiz-džius, tada su dalia sutiksi-me.

— Taigi, taigi, kaipgis! O kad, sako, Katrė nenori tekėti?

— Kas tas do per nenoras, bene jos bus valia? By tik tėvui tiks, duos dalį ir ne-veizdės noro, varyte nuva-rys.

Kaip tėvas liepė, taip ir į-vyko. Jonukas su Mataušu atsilankė pas Driežą. Piršlys, Jonuko primylėtas, šnekėjo ir derėjos už jį; geras jo lie-žuvėlis apmetė ir ataudė, o į-girti ar įkalbėti taip mokėjo, jog Driežas tik seilė rijo ir rijo. Jaunasis rąžėsi ir žio-vavo, bet netruko sutikti.

Katrė verkė, kaip lietus li-jo. Motina tramdė ją geruo-ju, o tėvas subaudė aštriai: jeigu gerai rengiama ožiuo-sis ir neklausys, išginsias nuo savęs ir ničnieko neduo-sias.

Driežas ūkvaizdžiuose pas Vingį rado apleistus ir ap-griuvusius visus pašalius, vienok tiko ir dalies dar pri-dėjo, kiek buvo piršliui ža-dėjęs. Sako:

— Žemė gera, pievos — kaip avį kirpk, daržai geriau-sieji, su trobesiais — bepigu, sukibę visi naujus pastaty-sime. Nuolanka mažą, dalies nereiks niekam duoti, niekas karvelės neišves veltui. Kat-relę pasodinsiu, kaip vištelę ant kiaušinių.

Šalininkai — vieni Katrę peikė, kiti Jonuką, arba tē-vais baugino, o kiti tik pečius traukė.

Kol užsakai išėjo, per tris savaites Katrė, kur tikėjo, per ašaras sau tako nematė. Jonukas jai dideliai netiko. Motina, nors jos galėjosi, bet prieštarauti vyrui netu-rėjo valios, o tėvas nė klau-syties nesiklausė; šnekėjo tik apie Jonuko žemę, gerą vietą, įkalbinėjo, jog gyvens gerai, pralobs, pasitaisyti ir jisai padėsiąs, o prie vyro Katrikė pripras; yra sakoma — miegalį pažadinsi, tinginį paraginsi; Jonukas jaunas tebėra, pamils tavim ir klau-sys, kaip liepsi...

(Bus daugiau)

LONI
šimt d
George I
anglų lit
kad "ka
Valstijų
prapuld
tus". ...
dišis v
kad "Be
tas Bism
dai turi
galo".
gard W
politinė
ri žino
nintelis
datas,
są...
Šiuos
mingus
Shaw p
korespo
čių kair
"Shaw's
Lawren
Hardfor
Kaip
kad nes
mus, jei
sakė lin
savo an
respond
kio dėl
pone, at
000? ...
Jis ka
traukian
ko, prad
torija, p
no ir m
rale ir
jo su di
brėždar
BUL
M
820 QU

Bevinas -- Kitas Bismarkas

Rašo Johannes Steel

LONDON, — Devyniasdešimt dviejų metų amžiaus George Bernard Shaw, didis anglų literatūros senis, tiki, kad "karas tarp Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos prapildytų abudu kraštus". . . kad "Stalinus yra didis valstybininkas" . . . kad "Bevinas yra tikrai kitas Bismarkas" . . . kad "žygdard Wallace yra vienintelė politinė figūra šiandien, kuri žino kame dalykas, ir vienintelis prezidentinis kandidatas, atstovaujans progresą . . ."

Šiuos ir kitus lygiai reikšmingus pareiškimus davė Shaw pasikalbėjime su šiuo korespondentu, puikiam svečių kambaryje jo namuose, "Shaw's Corners" Ayot St. Lawrence kaime, Welwyn'e Hardforshire.

Kaip taisyklė, Shaw niekad nesileidžia į pasikalbėjimus, jeigu, kaip jis pats man sakė linksmai mirkiodamas savo airiškomis akimis, korespondentas "neatneša čekių dėl \$50,000 . . . ar jūs, pone, atnešėte čekį dėl \$50,000? . . ."

Jis kalbėjo beveik nenutraukiamai virš valandos laiko, pradedant politika ir istorija, pereidamas prie meno ir mokslo, ir baigiant morale ir apsiėjimu. Jis kalbėjo su dideliu atidumu, pabrėždamas kiekvieną savo

kalbos sakinį. Buvo įdomu klausytis šio labai jauno "senio", kuris, jo paties žodžiais, atsimena "žinias nušovimo Linkolno kaip įvykį gana vėlai mano gyvenime" . . .

Tačiau, Shaw yra labiau susiinteresavęs ateitimi, negu praeitimi, ir yra labai gerai informuotas apie pasaulį šiandien. Kuomet užklausu jį, ką jis mano apie republikonų prezidentinį kandidatą, Thomas E. Dewey, jo atsakymas buvo trumpas:

"Aš nemanau, pone, apie poną Dewey. Aš niekad jo nemačiau. . ."

Ir, pirma negu aš spėjau paklausti apie kitus kandidatus, jis tęsė, "Tas nesudaro didelio skirtumo, tai tas pats. Demokratai ar republikonai . . . atstovauja tą patį. . ."

"Wallace — kitas dalykas. . . pasakyk Amerikos žmonėms, kad Shaw sako, jog Wallace tarp kandidatų yra vienintelis socialis filosofas. . . vienintelis žmogus, kuris gali padaryti ką nors tarptautinėje padėtyje, kadangi jis žino kai ką apie ją. . . kai tik Wallace pranešė, kad jis stovės, aš pasakiau, kad tai mano žmogus . . . pasakyk Amerikos žmonėms, aš pakartoju. . . kiekvienas balsas už Wallace bus balsas už pirmynžangą."

J.V. "Užsienio Politika"

Linksmas ir vikrus, apsi-vilkęs rudu vilniniu žiponu ir trumpomis kelnėmis, apsiavęs storos odos batais, puikiausiai nužibintais, Shaw atsisėdo patogiai savo kėdėje su dideliu pasitenkinimu, kad nurito nuo savo krūtinės visą tą sunkenybę. Mane sudomino aiškus, kaip varpas, balsas ir atsargus apsiėjimas žmogaus, kurs gauna dar daug malonumo iš savo gyvenimo.

"Ką jūs manote apie Jungtinių Valstijų užsienio politiką?" užklausu jį. "Užsienio politiką? Amerika neturi užsienio politikos. . . jie vaikšto patamsyje, tenai yra daug šamšio. . ."

Gilindamasis į savo subjektą, jis pridėjo: "Karas tarp Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos prapildytų abudu kraštus. Dar daugiau, jis subankrutuotų Ameriką pirma negu jis prasidėtų; Jungtinės Valstijos turėtų sumokėti už visą likusį pasaulį, kurs kariautų kartu. Anglija tikrai negalėtų užmokėti už jį."

Faktas ir Fantazija

Jis taipgi greitai atsakė į mano klausimą, "Kaip gali būti pagerinti antykiai tarp šių dviejų kraštų?" Vos spėjau baigti klausimą, jis atšovė: "Kaip, kaip gali būti santykiai tarp faktų, tai yra, Tarybų Sąjungos, iš vienos pusės, ir, iš kitos pusės, paniekos ir šmeižto, kas yra verčiama ant to krašto per praėjusius 20 metų.

"Melagystės apie Tarybų Sąjungą Jungtinėse Valstijose yra baisios. Amerika pirmiausiai turi geriau susi-

pažinti su tuo kraštu. Tarybų Sąjunga yra didelis eksperimentas. Socialės pakaitos yra sunkios; negalima pasiekti jų vienu plunksnos pabraukimu. Reikia laiko; negalima turėti feodalizmą pirmadienį, revoliuciją ant-radienį, o socializmą trečia-dienį.

"Paimkime Amerikos revoliuciją: Nepriklausomybės Deklaraciją sekė revoliucija; formos buvo pakeistos, bet tas neatnešė demokratijos, ar ne taip?"

Senas džentelmenas matyti buvo patenkintas mūsų pasikalbėjimu. Jis palydėjo savo klausimą su geru mirk-telėjimu ir tęsė: "Stalinus turi sunkią užduotį; visi inteligentiški žmonės, visi socialistai turi padėti jam".

"Tiktai kaip Bismarkas"

Beveik nepadaręs pauzų, jis tęsė: "Reikia pagerinti santykius. . . bėda su pasauliu yra jo apsiėjimas. Paimkime, pavyzdžiui, Beviną. . . tiktai kitas Bismarkas." Cia Shaw perėjo prie vokiečių kalbos: "Nach Moskau gehen wir nicht". (Mes nevažuosim Maskvon.) "Taip kaip Bismarkas," dadėjo jis.

"Kodėl nepakalbėti su rusais žmoniškai? Paimkime Robertsoną ir Clay Berlyne," pareiškė jis. "Kodėl Robertsonas nenuvyko pas Sokolovskį ir nepasakė jam, 'Žiūrėk, tu seni, tu žinai gerai, jog mes negalime pasitraukti, kaip kad jūs negalit pasitraukti dabar, tad ko-

dėl nedirbti kartu.' Taip tai reikėjo padaryti."

Trys Didieji Vyrai

Aš tęsiau, "Ką jūs skaitote geriausiai valstybininkais pasaulyje šiandien?" Nieko nelaukdamas jis pasakė:

"Geriausi valstybininkai. . . hmm. Yra trys dideli vyrai pasaulyje. Vienas iš jų yra didis valstybininkas." Cia jis susilaikė, kad priduoti svarbą, ir tęsė lėtai, "Jo vardas yra Juozas Stalinas.

"Antras yra didis matematikas; jo vardas yra Einstein. Trečias yra didis dramaturgas: padorumas neleidžia man suminėti jo vardą." Paskutinius žodžius ištarė su dideliu šypsniu veide, kokį kada teko pastebėti ant šio baltabarzdžio Santa Claus veido.

"Aš jaučiaus didžiai pagerbtu," tęsė jis, "kuomet Joe Louis, atvykęs į šią šalį, pareiškė, jog jis nori pasimatyti su dviem asmenimis. . . Čiorčilu ir manimi. Man buvo smagu, kad daug garsesnis už mane žmogus nori pasimatyti su manimi.

Peikia J.V. Intelektualus

"Kas liečia Čiorčilą, jis tikrai buvo puikus karinis lyderis, prisigėręs savo didžiojo pirmtakūno Marlborough dvasios. Jis pasakė puikių rekrutavimo kalbų. Bet daug lengviau būti premjeru karo metu. . . politiniai, Čiorčilas negalėtų valdyti kaimą". (Pabaiga ant 12 pusl.)

BULOVA		
MARIAN 17 jewels \$4250	PRESIDENT 21 jewels \$4500	CORONET 14 kt. gold \$5750

Mason Credit Jewellers
820 QUEEN St. W. — Tel. WA. 1493 — TORONTO, Ont.

FUR COATS

CONEY
PERSIAN \$ 99.00
SEAL
MOUTON

RELIABLE FUR CO.
568 Queen St. W., Toronto
WA. 9294 Atvira iki 9 v. v.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištirta akių nervus, nuo kurių pareis nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

PRINCESS FASHION FURS

Designs and Creation of fine FUR GARMENTS
Restyling and Repairs
Workmanship Guaranteed
MODERN
COLD STORAGE
PLANT ON THE PREMISES
506 Queen W. 750 Yonge
AD. 8884 RA. 8971

Frank Bochulis
Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu visų rūšių laikrodžius. Darbas garantuotas — Parduodu visokių rūšių žiedus, auksines ir sidabrinės prekes bei Toronto suvenirus — Kainos prieinamos.

Atdara kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro

272 1-2 Queen St. W., Toronto

Stinson's Jewellery

2186 DUNDAS ST. W. — TORONTO

Kvalifikuotas lietuvis (Sniceris) laikrodininkas Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias jewellery prekes.

Kaina prieinama. Darbas garantuotas Krautuvė atdara kasdien iki 8 val. vakaro

Harry R. Ranks Company
Laidotuvių Direktoriat

Aukščiausias Patarnavimas — Prieinama Kaina — Patarnavimas 24 Valandas

455-57 QUEEN ST. W. TORONTO WA. 5370

Draugas Jauga- Turėjo Operacija

TORONTO. — Ligos, kaip atrodo, neapleidžia ir lietuvių. Kad ne viena, tai kita prikimba ir paguldo į lovą, jei ne į ligoninę.

Praėjusią savaitę išėjo ligoninė senas torontietis T. Jauga.

Toronto lietuviai, kurie jį pažįsta, be abejonės, linki jam greit pasveikti.

Report.

BEVINAS ...

(Atkelta nuo 11 pusl.)
Kuomet aš paklausiau jį, ką jis mano apie tai, jog dauguma Amerikos rašytojų ir intelektualų nedalyvauja šių dienų kovoje, ir kad jie, kaip daugelis mūsų artistų, sėdi dabar nuošaliai, jis pareiškė su visu tvirtumu bal-
se:

"Rašytojai nori būti laisvi, laisvi nuo atsakomybės. Civilizacijos esmė yra aprūbinimas asmeninės laisvės savitarpiniu sutikimu. Jūsų rašytojai ir intelektualai yra anarchistai".

KĄ KITI RASO

(Atkelta nuo 5 pusl.)
smetoniniams chuliganams nuverstį žmonių išrinktą valdžią? Argi paskui per visą fašistinį laikotarpį jie nekalbėjo poterių už kruvinojo Smetonos sveikatą ir dūšią? Argi Smetona jiems nemokėjo algų iš valstybės izdo?

Paimkime kunigijos užsilikimą kituose kraštuose. Argi kunigija nelaizė kruvinių kojų Ispanijos diktatoriui gen. Franco? Argi katalikų bažnyčios kunigai nesusitakė su Hitleriu ir nepadėjo jam vesti karą prieš pasaulio demokratiją? Argi pats 'popiežius nepalaikė kruvinojo Mussolinio?

Visa tai yra gyvieji faktai, kiekvienam matomi. Tuo būdu tik visokią sarmatą praradęs kun. Prunskis gali taip per akis meluoti, kad jis ir jo kolegos esą iki gyvojo kaulo demokratai, visokios tironijos priešai. — Saulietis, Laisvėje.

Puiki Vieta Vasarotojams Kanadoje

VICTORY INN

CRYSTAL BEACH, ONTARIO

Netoli nuo Amerikos rubežiaus. 10 Mylių nuo Buffalo
Ant pat Erie ežero kranto

Tai puikiausia vieta praleisti vakarus, savaitgalius, atostogas bei medaus mėnesį.

Moderniška virtuvė, maudynės, šviesūs ir švarūs kambariai ir kitoki vasarotojams patogumai teikiami už neaukštas kainas.

Rezervuokite vietas ar klauskite informaciją laiškais arba telefonuodami:

TEL. RIDGEWAY 240-Y

MORKIS BROLIAI, Savininkai

Sūnų ir Dukterų Draugijos Pirma Kuopa Rengia

PIKNIKA

Sekmadienį, Rugpjūčio 29

Westone, ant Žižiūno Farmos

(Į pietus nuo senosios vietos)

Tai bus paskutinis piknikas šią vasarą. Prašome visus lietuvius atsilankyti. Bus gerų užkandžių.

Šokiams Gries Gera Muzika

Piknikas prasidės 2 valandą po pietų.

Jei līs, piknikas bus Lietuvių svetainėj, 160 Claremont

Parengimų Komisija

Savo Kraujo Nesigailėk

MEL COLBY

Aprašymas, kuris pasirodė laikraščiuose aną dieną, kas liečia šoferį, atidavusį firmos pinigus ginkluotiems plėšikams, kadangi jo gyvybė jam buvo brangesnė už \$600 kompanijos pinigų, primena mums J. K. Snagsbio nuotykį jo gyvenime.

Snagsbis, tarnavęs už banko pasiuntinį, buvo užkluptas vienoj gatvelėj septynių ginkluotų banditų, kurie pareikalavo pinigų ar gyvybės. Snagsbis svarstė faktą, kad jį jo gerklė yra atkištas peilis, jį pilvą kulkosvaidžio vamzdis, o jį galvą .32 kalibro revolveris, ir priėjo išvados, kad jis yra keblioj padėtyj. Tokiu būdu jis atidavė banditams visus banko pinigus, 89 centus.

Po to, aišku, tuojaus laikraščių reporteriai apipylė jį klausimais.

(K) Ar jūs priešintotės?

(A) Aš pamaniau, kad geriau nespriešinti; banditų buvo daug daugiau ir jie buvo ginkluoti.

(K) Apie ką pirmiausiai pagalvojote, kada jus sulaukė?

(A) Pagalvojau apie žmoną ir vaikus ir nutariau, kad mano gyvybė verta daugiau, negu kad banko pinigai.

Toks tai buvo pasikalbėjimas, kuris, be abejonės, atkreipė banko prezidento atydą. O sekantį rytą, jam einant linkui savo raštinės, su laikė jį keliom sekundėm minėtas individualas ir tarė: Norėčiau pasikalbėti su jumis lygiai dešimtą valandą, Snagsbi. Trisdešimt metų tarnybos banke išmokino mūsų didvyrių punktualumo, todėl nuskirtu laiku jis jau stovėjo iki kulnų įklimpęs į divonus, kurie puošė vedėjo raštinę.

Snagsbi, tarė banko vedėjas, aš suprantu, kad tu noriai leidai apiplėšti banką ant 89 centų. Gerai, sako mūsų didvyris, bet aš nematau, kad ten buvo koks nors apsilaidimas. Matote, jų buvo keli prieš mane vieną ir banditai buvo sunkiai apsiginklavę.

Aš nežinojau, kad tu esi toks menkas, tarė vedėjas. Tačiau mane labiausiai užgauna tas faktas, kad tu ignoravai banko motto: Duok Savo Kraują su Džiaugsmu. Čia Snagsbis norėjo pasakyti ką nors, bet vedėjas nustumė jį į šalį ir pasakė, kad jis niekad neužmirš, ką jis sakė laikraščių reporteriam: kad jis savo gyvybę vertina daugiau, negu banko pinigus.

Tai labai prastas atsinešimas.

Taisom ir naujus įdėdam visokių rūšių pečius ir boilerius

Nickolos & Sons Co.

34 Grace St., Toronto

LO. 9966

mas, Snagsbi, tarė banko vedėjas, ir visai nesutinka su šioj organizacijoj įsigyvenusiomis tradicijomis. Jūsų išsisukimas buvo labai prastas.

Gerai, sako Snagsbis, tur būt aš turėjau užpulti tuos banditus, bet aš apskaiciavau, kad tai būtų buvęs lengvas būdas nusižudyti, o tuo tarpu aš galvojau apie žmoną ir vaikus. Vedėjas pasižiūrėjo į jį su gailėsčiu ir pasakė: Tu žinai, Snagsbi, tas sentimentas negali būti ant kelio į progresą. Kaip tu manai aš jaučiau, kuomet aš turėjau atimti iš vyro netekusios motinos namą? Čia vedėjas nusišluostė akinius ir atsikrankštė, lyg norėdamas sumažinti nemalonumą kilusį viduje, prisiminus apie savo seną motiną. Ne, Snagsbi, tėsė jis, ši organizacija reikalauja ištikimybės ir drąsos iš kiekvieno samdinio. Ištikimybė ir drąsa, pakartojęs jis, yra pamatai, ant kurių laisvas užsiėmimas pabudavotas. Beje, ar tu ne komunistas?

Snagsbis, žinoma, jautėsi labai prastai, kuomet jis pamatė, kad jis nuskriaudė banką, ypatingai kuomet jis toliau pastebėjo, jog pinigai buvo ne principinis dalykas. Jis taipgi buvo labai dėkingas, jog bankas atsinešė jį tai labai minkštai ir tikrai išskaitė iš jo algos tuos 89 centus (plus palūkanas) vietoj pavarymo iš darbo. Nuo to laiko jis pasiryžo pasitaisyti ir pirm pradėsiant dirbti kiekvieną rytą pakartodavo banko motto: Duok Savo

Kraują su Džiaugsmu.

Už kiek laiko mūsų herojus buvo sulaikytas beveik tokiose pat aplinkybėse; išskyrus tą, kad šiuo kartu jis nešė šešius dolerius ir dvidešimt devynius centus. Duok Savo Kraują su Džiaugsmu, susuko jis pirma, negu kulkosvaidis paguldė jį. Vedėjas netingėjo dalyvauti laidotuvėse, kurios įvyko po darbo valandų, kadangi jis nenorėjo atidėti mirtedžių užjarymą kitai dienai.

Tavo vyras buvo narsus žmogus, sakė jis Snagsbio žmonai, ir tu turi didžiuliotis tuo, ką jis paliko. Sngsbiene pasakė, kad ji didžiujosi, ir paklausė, ar ji gaus nors kokią pensiją. Apgailėtina, tarė vedėjas, kad ne, nes Snagsbis nedadirbo trijų dienų iki to laiko, kada jis būtų buvęs paleistas ant pensijos, bet mes galėsime duoti jums darbą plauti raštines, jeigu tikrai nenorėsi per daug pinigų ir jeigu nėra pas jus komunistinių idėjų. Snagsbiene užtikrino vedėją, kad ji ne komunistė, ir buvo susitarta, kad ji bus aprūpinta visą gyvenimą.

Beje, tarė vedėjas, atsi-
gręžęs ties durimis, mes turėsime išskaityti iš jūsų pirmos algos du dolerius, kadangi kulkosvaidžio kulkos sugadino du dolerius laikė užpuolimo ant tavo vyro. Taigi, niekad neturėk tokio blogo atsinešimo, kaip "mano gyvenimas yra brangesnis už firmos pinigus", kadangi jeigu jūs taip darysite, jūs griausite laisvo užsiėmimo sistemos ir mūsų pačių gyvenimo pamatus.

ELITE FUR CO.

"Tiesiai iš Dirbtuvės Vilkėjimui"

994 DUNDAS ST. W. Toronto Tel. LL. 6134

Kur Jūs Rasite Didelį Pasirinkimą Aukštos Rūšies
Futrų, Pasiūtų Sulig Vėliausios Mados

Telefonuokit Mums, Kada Norėsit
Pasidėti Futras Vasarai

A. GARBENIS
Fotografas

Jūsų Vestuvių Paveikslas

Linksmiausia atmintis Jūsų gyvenime.
Pigesnės kainos savo tautiečiams.

Telefonuokite dėl apointmento KE. 5364

LAFAYETTE STUDIO

2182 DUNDAS ST. W. TORONTO